

ÉLETTÜNK

XXIV. évf. 12. szám (24. Jahrg. Nr. 12.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1992. december.

Karácsonyi körlevél a hívekhez

Kedves Magyar Testvéreim!

Karácsonykor ünnepeljük az igazán jó hírt, az evangéliumot: Az Isten annyira szeret minket, hogy egyszülött Fiát küldte a világba, aki nekünk életet, bőséges, és örök életet ajándékozott (Jn 3,16). Eljött közénk az Úr Jézus és azóta minden megváltozott, mert kitárult előttünk a jövő. Itt van velünk az Isten (Emmanuel), és soha nem hagy el. Vállalta az emberi sorsot, sőt elkötelezte magát nekünk örökre. Mindaz, aki Benne hisz és az Ő életében osztozik, örökké fog élni. Igaz ugyan, hogy az út nem mentes a szenvedésektől és megpróbáltatásoktól. Krisztus életében való részesülés nem jelent szükségszerűen földi gazdagságot. Az Ő módszere más. Az Isten útjai nem mindig fedik a mi emberi elképzelésünket. Hiszen már a betlehemi barlangnál is látjuk, miként üresítette ki magát az Isten Fia, hogyan vállalta magára a szegénységet, hogy minket gazdagítson. A keresztény életnek ezt a paradox mivoltát szemlélhetjük a karácsonyi jelenetben, és megtanulhatjuk belőle az igazi életre vezető utat.

Karácsonykor mindig eszembe jut, hogy az Úr Jézus ebbe a világba jön, amit mi annyira összekuszáltunk, hogy sokszor igazán terhesnek érezzük az evilági életet. De Jézus mégis eljön és itt akar lenni velünk ebben a világban, annak minden nyomorúságát magára véve. Ezért lehet és kell is nekünk elviselni a fáradalmakat, mert az Úr Jézus itt van velünk és megtanít isteni módon elviselni az élet keresztjeit. Vele élünk, vele járjuk a történelem országútjait, vele ha-

lunk is meg, hogy vele éljünk az örök dicsőségben is.

Kedves testvérek, a Megtestesülés tika közli velünk, hogy az Isten elkötelezte magát az emberiségnek. Válaszul nekünk is illene elkötelezni magunkat Nekki. Tulajdonképpen ezt tesszük a keresztességben, de valóra is kell váltanunk életünk folyamán. A keresztény értékeket, a krisztusi élet-stílust inkarnálni kell. Ezt tették őseink és szentjeink Szent Istvántól kezdve és ezt hagyták ránk örökségül. Ennek kell megfelelnünk odahaza és idekint is. Nem szabad visszariadnunk a nehézségektől, melyek sokszor elének tornyosulnak.

ben nyilatkozott meg. Természetesen szükség van igazságos gazdasági és társadalmi rendszerre, amely biztosítja a megfelelő megélhetést mindenkinek, de nem volna szabad követni a Nyugat egyre növekvő életszínvonal hajhászását, mely csak kielégületlenségekhez és súlyos viszályokhoz vezet.

Napjainkban a Közép- és Kelet-Európai térségben súlyos problémát jelent a nemzetiségi kérdés. Itt is figyelniük kellene és illene követniük a keresztény tanítást, mely elismeri és megköveteli a nemzetiségek jogait, de ugyanakkor hangsúlyozza másoknak emberi méltóságát és a közjónak, az egész emberiség javának előremozdítását. Az új Európa, amely most van kialakulóban, csak a

Vasárnapi gondolatok

ADVENT 3. VASÁRNAPJÁRA
(december 13.)

„Mit akartatok látni, amikor kimentetek a pusztába? Széltől lengett nád-szálat? ... vagy finom ruhába öltözött embert?” (Mt 11,7—8)

Mindnyájan jól emlékeztek Keresztelő Jánosra, ahogy a pusztában hirdette a bűnbánatot és keresztelt. Mély benyomást keltett bennük János személyisége és ahogy beszélt Istenről. Így csak Istennek teljes mértékben elkötelezett személyiség beszélhet — abszolút nem hasonlít a széltől lengett nád egyéniségű emberre. — Mi hogyan beszélünk? ...

Lehet, hogy háborzongató volt a Keresztelő megjelenése, öltözete. Mégis: lehetetlen volt nem látni benne Isten emberét, küldöttét. Az Isten által történő küldetés nincs finom ruhához kötve.

Valójában felismerték benne az Úr prófétáját — azok is, akik csak hallottak róla. — Bennünk mit ismernek fel azok, akikhez küldettünk?

ADVENT 4. VASÁRNAPJÁRA
(december 20.)

„Mielőtt Mária egybekelt volna Józseffel, kitűnt, hogy Mária gyermeket fogant a Szentlélektől. Férfje, József igaz ember volt, nem akarta őt megszegyenyíteni, ezért úgy határozott, elbocsájtja őt titokban.” (Mt 1,18—19)

Gondoljuk el, mit szólnánk mi, ha észrevesszük: jegyesünk gyermeket vár, de nem tölünk... Mélyes csalódást jelenthetett a felismerés Józsefnek.

Gondoljuk el, hogyan fogadnánk a bejelentést: „Gyermequem Istentől, a Szentlélektől származik”...?

Mária biztosan nem beszélt erről a tényről, a megoldást Istenre bízta. Mekkora Istenbe vetett bizalom szükséges ilyen súlyos helyzetben... (Különböző József nem tanakodott volna, hogy mit csináljon.)

Józsefre vonatkozó jelző: „igaz ember” jelzi, itt valódi emberi jóságáról van szó. A törvény szerint a hűtlen jegyesnek megkövezés volt a sorsa és büntetése. József titokban akarja elbocsátani, nehogy valami baja essék. Annál jobban szereti Máriát.

József ekkor még nincs beavatva az isteni történésbe és nem vállalja az „idegen” gyermeket. Szíve jóságát mutatja, hogy nem vonja felelősségre Máriát, nem veszekszik... Arra törekszik, hogy a legjobb emberi megoldást válassza. S Isten egy ideig hagyja töprengeni — ezzel teszi próbára. — Mi hogyan viseljük az Isten által ránk mért próbákat?

SZENTESTÉRE

„Galilea Názaret nevű városából József fölment Dávid városába, a judeai Betlehembe, hogy összeírják eljegyzett

(Folytatás a 2. oldalon)

BETLEHEMI ANGYAL ÉS PÁSZTOR

Szent Márton templom, Zillis (Graubünden, Svájc)

A maga nemében a legrégebbi (1130 k.) egyedülálló képmennyezet szinte teljesen eredeti állapotában, átfestés nélkül maradt meg. Valamikor az írni-olvasni nem tudó embereknek ilyen képsorozatok (a mai „komikszok” őse!) beszéltek el a bibliai történeteket. Képeink a Zillis-i, összesen 153 fára festett tábla közül az 59.-et mutatja.

Odahaza Magyarországon nagy a lelki sivárság, mert a lakosság tetemes része elfelejtette az elmúlt 50 év alatt az igazi emberi és keresztény értékeket, és ezeknek hiányában most emészti önmagát széthúzással, anyagiassággal, vádaskodásokkal, ahelyett hogy közös erővel nekilátna az ország és a társadalom újjáépítésének. Missziós evangelizációra van szükség: sok helyen egészen előlről kell kezdeni a nemzet- és keresztény nevelést. A magyar népnek meg kell tanulnia a demokrácia és a pluralista társadalom szabályait, az emberi méltóság megbecsülését, mások véleményének tiszteletben tartását, a közös munkát olyanokkal is, akik nem mindenben értenek egyet velünk. A közös cél, a nemzet fennmaradása és jövője kell, hogy összefogja az erőket. Félő, hogy a marxista materializmus helyett most a liberális anyagiasság szelleme ül rá a magyarságra, pedig történelmünk tapasztalata szerint a magyar nép ereje mindig a szellemiek-

nemzetek közötti békés együttműködés által valósítható meg. Mindez viszont keresztény alapokat kíván, mert más ideológia nem volt képes a múltban, és nem képes a jelenben sem azt biztosítani.

Sokan türelmetlenek, mert azonnali megoldást szeretnének a bonyolult politikai, gazdasági és egyházi problémákra. Sajnos ez a türelmetlenség gyakran abban nyilvánul meg, hogy egyesek visszavágyakoznak az „egyiptomi húsosfazékhoz”. Azonnali megoldást csak terrorral lehet végrehajtani; ezt pedig senki nem akarja. A békés, demokratikus megoldáshoz idő kell. Természetesen csak az tud türelmesen várakozni, akinek hite van, vagyis aki hisz a közös ügy fontosságában, a gyarló, de jóakarátú és tehetséges vezetőség irányításában, és főképpen az Isten segítő erejében, aki soha nem hagyja el azokat, akik Benne bíznak.

Ezek a sors-problémák minket, külföldi magyarokat is mélyen érintenek. Ne-

(Folytatás a 2. oldalon.)

Betlehemes ének

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
Ki Betlehemben született ez este
A jászol almán, kis hajléktalan,
Szelíd barmok közt, kedves bambinó.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
Hogy anyja az Úr szolgáló leánya
És apja ács volt, dolgozó szegény
S az istállóban várt fődél reájuk.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
A betlehemi kisedet jászolára,
Amely fölött nagyobb fény tündökölt,
Mint minden várac s kastélyok fölött.

Ó, emberek, gondoljatok ma rá,
Ki rómaihoz, barbárhoz, zsidóhoz,
A kerek föld mindegyik gyermekéhez
Egy üzenettel jött: Szeressetek!

Ó, emberek, gondoljatok ma rá!

Juhász Gyula (1883–1937)

ÁLDÁSOS ÉS BÉKÉS
KARÁCSONY,
BOLDOG
ÚJ ESZTENDŐT
KÍVÁN OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK!

Vasárnapi gondolatok

(Folytatás az első oldalról)

feleségével, Máriával, aki gyermeket várt." (Lk 2,4—5)

Látszólag nem készül semmi rendkívüli a világban, a népszámláláshoz szükséges vándorlás fáradságát leszámítva. Isten csendben készíti elő akaratának teljesülését. Ott lehet rá figyelni...

Hosszú vándorlás lassú léptei különösen alkalmasak a lélek szentségi érése-re. Jövendő feladatokra való felkészülésre. Isten által rendelt új életforma — Mária és József számára — elfogadására.

Biztosan nem tudtak sok mindent, mi és hogyan következik, de é r e z t é k Isten. Ez az érzés több, mint a tudás. Ez az érzés éltet és él.

Az élő érzésből fakad a remény, ami meglegre színezi a sivár életet.

SZENTKARÁCSONY ÜNNEPÉRE (december 25.)

„Mária szívébe véste a hallottakat és elgondolkozott rajtuk.” (Lk 2,19)

Mária figyelő típus volt: nagyon megfigyelte a pásztorok szavait. Nemcsak a törtétekről beszéltek, hanem elmondták, milyen hatást váltottak ki náluk az események. Valószínű nem tudatosan, de tanúságot tettek Istenről és a törtétekről. — Mi hogyan figyelünk?...

A figyelés után következik a második lépés, a rögzítés. Ezt fejezi ki a „szívébe véste” kifejezés. Mária észrevette: a törtétekről üzenetek, tények sora van. Azokra kell figyelni, mintegy kihámozni a jövőre vonatkozót. Tudta: a jövő Istenben történik...

Harmadik lépés lenne az anyag feldolgozása. Bizony el-el kell gondolkodnunk Isten gyakorta szokatlan, sőt értelmetlen lépésein. Főleg az a bizonytalanság kínoz ily esetben: nem látjuk át, mi mire lesz jó. Elgondolkozások alkalmával viszont beérik lelkünkben az isteni lépés és fel tudjuk használni helyesen — a jövőben.

Gyümölcsöt is terem az elgondolkozás: kegyelmi örömet, Isten által történő hordozottság megélését és értését...

SZENTCSALÁD VASÁRNAPJÁRA (december 27.)

„(... menekülj Egyiptomba.) Maradj ott, amíg nem szólok neked.” (Mt 2,136)

Isten angyala pontos utasítással szolgál Józsefnek, aki ebből biztonságot merít. Láthatjuk, Isten nem hagyja sem bizonytalanságban, sem veszélyben, akit szeret és véd. Minket sem...

Azt is meghatározza az angyal, mikor térjenek vissza, illetve meddig ne is gondoljanak visszatérésre, mert az számukra ismételt életveszélyt jelenthetne. E rövid mondat hallatlan bizalomkeltő: állandó gondoskodást mutat jelenben és jövőben. Csak rá kell hagyatkozni — napi gond akad elég... Tudunk-e Istenre hagyatkozni és milyen mértékben?...

Saját meghatározása szerint, az angyal szólni fog Józsefnek. József várja a szót, elhiszi és teljesíti. Arra nem is gondol, hogy ne higgyen Isten angyalának, angyalainak létezésében. Ma nem (vagy igen ritkán) „szól” az angyal, mert számtalan azok száma, akik nem is hisznek a létezésében. Hogyan várnák az ilyenek az angyali szót, hogyan hinnék el állítását és hogyan teljesítenék?...

SZÜZ MÁRIA ISTENANYASÁGÁNAK ÜNNEPÉRE (január 1.)

„Azután eltelt nyolc nap és körülmetélték a gyermeket.” (Lk 2,21)

Törvény írta elő a körülmetélést. József és Mária betartották a törvényt: szent volt a szemükben. — Mi hogyan vagyunk egyházunk törvényeivel?

Megható a rendelkezés: mihelyt az anya valamelyest felépül a szülés után, menjenek mindnyájan a templomba. Istennek hálát adni, egészségért... folyamodni...

Az újszülött a körülmetélés után Isten népéhez tartozott, amelynek Isten Mózsesen keresztül megígérte az örök életet. Élet-kérdés volt ez a zsidóknak. — Élet-kérdés-e, hogy Istenhez tartozunk?

KARÁCSONY UTÁNI 2. VASÁRNAPRA (január 3.)

„(Az Ige) volt kezdetben Istennél. Minden Ő-általa lett és nélküle semmi sem lett, ami lett.” (Jn 1,2b—3)

Szent János apostol költői formába sűríti Jézus Istenségének meghatározását. Az Ige az Atyaisten végtelenségéből, végtelen szeretetéből kiáradó „megtestesülés” második isteni személyé. (Ha a „megtestesülés” antropomorfizmus is: azt tudjuk felfogni, ami testben megjelenik, használhatjuk helyette a szellemi-lelki létrejövését is.)

Ez az élő Isten — saját meghatározása szerint — működik és a világmindenség teremtéséhez hatalmas mozgást hoz létre. E mindenség létrejöttében tehát az Ige is közreműködött: Ő nem egy hatalmasan működő atya mellett álló „kisfiú”, hanem egyenrangú társa az Atyának.

A negatív meghatározás: „Nélküle semmi sem lett ami lett”, megerősíti az előtte álló pozitív állítást, egyrészt.

Másrészt, ha semmi a világon - világmindenségben nincs, ami nem általuk jött létre, akkor Ők a világ határain túlmenően a behatároltsággal ellenkezően — mert más megoldás nem létezik — határtalanok, azaz végtelenek. Akkor is, ha mi értelmünkkel nem vagyunk képesek felfogni a végtelen mivoltát...

URUNK MEGJELÉNÉSÉRE — VÍZKERESZTRE — (január 6.)

„Erre Heródes titkon hívatta a bölcséket és pontosan megtudakolta tőlük a („betlehemi”) csillag megjelenésének idejét.” (Mt 2,7)

A fenti mondatot két jelző teszi izgalmassá és sokat sejtővé: a ’titkon’ és a ’pontosan’ szó. Heródes ravasz ember volt, de félős. Az ilyenek kegyetlenek is, nehogy mások valamit tenni próbáljanak, merjenek ellene. Félt, hogy Rómában kegyvesztetté válik... s még sok mindentől. Ezért titkon készül a kegyetlen ellencsapásra, az „új király” legyilkolására.

Pontosan kellett tudnia a csillag megjelenésének idejét, nehogy más korosztályt is legyilkoltasson. Ez tiszttségébe, esetleg fejébe került volna, ha tömeggyilkossága miatt lázadás tör ki a területén.

Második jellemzője volt Heródesnek a jámborság, a jóság álarcja, amely alatt feltűnés nélkül — ezért hívatta titkon a

25 éves a Weingarteni Misszió

Bensőséges ünnepség keretében ünnepelte a Rottenburg-Stuttgart-i egyházmegye (második) magyar missziója fennállásának 25. évfordulóját. A hálaadó szentmisét Jürgen Adam prelátus, az egyházmegye külföldiek lelkipásztori referense celebrálta, koncelebráltak: Gyúrács István jezsuita atya, a „helyi” lelkész és Fejős Ottó főlelkész magyar részről.

Adam kanonok kitért prédikációjában Szent István király életére, életszentségére és hagyatékára — a mai utódok számára is követendő és követhető életcél a hazától távol élő ember számára is. Méltatta a 25 hosszú esztendő lelkipásztori munkásságát amely a nagy szétszórtságban nehéz feladatok megoldását jelenti.

Agapéra a hívek a misszió nagytermébe vonultak, ahova sehogysem fértek mindbe, a sebtében felállított pótasztalok és pót-székek ellenére sem. A sütemények fajtáinak se szeri, se száma, majd kezdődött a hangulatos és szívből jövő ünnepség. Gyúrács István atya vázolta a misszió történetét, amelyből álljon itt néhány adat:

— sok ezer elűzött német és menekült magyar kezdett új életet misszióknak területén az elmúlt negyedszázad alatt. A befogadó ország egyháza a magyar lelkészek, később a misszióknak keresztül segítséget nyújtott az életkezdéshez.

— A misszió első plébánosa, Temesi László 1967 júliusától 1968 júliusáig kapott megbízást Carl Josef Leiprecht megyéspüspöktől a magyar lelkipásztorok számára.

— Utódja, Pribus György plébános Ravensburg és Friedrichshafen átvétele után Biberachban is bevezette a magyar szentmiséket.

— 1972 júniusában Bárany József vette át a missziót és új helyeken is: Konstanz-, Singen-, Munderkingenben is tartott magyar nyelvű szentmisét. Rövid dél-afrikai távolléte alatt Kreisz Mihály helyettesítette, visszatérte után Markdorfban is teremtett misehallgatási lehetőséget.

— 1976 őszén P. dr. Tarnay Brúnó benecés vette át a misszió vezetését, aki kiterjesztette tevékenységét Tettanagra és Tuttingenre. Ez utóbbi helyen Hiemesch Richárd, Erdélyből származó káplán nyújtott neki segítséget.

— Az egyházmegye értékelte a megnövekedett munkát és Palágyi Natália kedvesnővér személyében segítséget adott az adminisztratív munka elvégzéséhez.

— Brúnó atya egészsége nem bírta a megerőltető „bevetések” véget nem érő sorozatát, beteg lett. Rendje 1981-ben hazahívta Pannonhalmára. Natália nővér is „hazatért” rendházukba, Buffalo-ba.

— 1981 szeptember 1-én nevezte ki az egyházmegye P. Gyúrács István jezsuita atyát a misszió vezetésére, aki maga mögött hagyta már a 10 éves első működési jubileumot: immár a 12. munkaévébe lépett. Ugyanakkor kapott Major Zsuzsa titkárnői kinevezést, amit mai napig is nagy lelkesedéssel lát el.

bölcseket — akar majd hódolni az újszülött királynak...

URUNK MEGKERESZTELKEDÉSÉRE — ÉVKÖZI ELSŐ VASÁRNAP — (január 10.)

János tiltakozott (Jézus megkeresztelése ellen): „Neked kellene megkeresztelned engem és te jössz hozzám?” (Mt 3,14)

Keresztelő János — nyilvánvalóan kegyelmi megvilágítás útján (mert van ilyen) — tisztában volt azzal, hogy Jézus büntelen, tehát nincs mit megbocsátani. Hirtelen érezte viszont saját emberségének elégtelen voltát, ahogy ott állt Jézus előtt. Ha Jézus megjelenik életünkben, hogy állunk előtte?...

Megdöbbenette a Keresztelőt Jézus jövele: ilyen komolyan veszi Isten az emberekkel való szolidaritását? Ilyen komolyan kell venni a bűnbocsánatot?

Szokás szerint az alacsonyabb rangú ember járul a magasabb rangú elé. Itt: az Isten Fia járul az ember elé. Az alázatosság milyen végtelen foka...

Fejős Ottó

— A magyar nyelvű szentmisék, a szentiségek kiszolgáltatása s az összejövetelek csupán egy részét alkotják a lelkési munkának. Egy-egy menekült száz és ezer emberi problémájával fordult a hosszú évek alatt a misszióhoz, amelyek gyökértelenségéből, nyelvismeret-hiányából, az új környezetből, annak ismeretlen szokásaiból adódtak.

Az óházában bekövetkezett politikai változások után a lelkész és missziós tanácsa átgondolta munkáját és céljait:

— rendszeresen segítenek öt többgyermekes családot;

— öt segélyszállítmányt juttattak Magyarországra, menekült horvátok és magyarok részére;

— romániai honfitársainkhoz — egyházmegyei segítséggel bővítve — nagyobb arányú segélyakciókat szerveztek.

A munka folytatódik.

Szívből gratulálunk Páter Gyúrácsnak és kérjük Isten áldását, kegyelmét neki is, híveinek is, hogy továbbra is helyesen használják fel az időt, amit Isten adott.

Krónikás

KARÁCSONYI KÖRLEVÉL A HÍVEKHEZ

(Folytatás az első oldalról.)

künk is osztoznunk kell otthoni testvéreink nehézségeiben. Bizonyos mértékben ugyanazok a nehézségek megmutatkoznak idekint is a magyarság körében. Önzök vagyunk, csak a magunk javát keressük; türelmetlenek vagyunk, vádaskodunk, viszálykodunk, széthúzzunk, a helyett, hogy összefognánk és közösen próbálnánk keresztény és magyar értékeinket a körülményeink között megvalósítani. Szeretünk idekint is egyesületesdit játszani, nagyokat szónokolni, másokat okolni a bajokért; mindenki vezető pozíciót szeretne, és alig akad, aki csendesen dolgozni és szolgálni akarná a közös ügyet. Gyorsan megharagszunk, ha nem fogadják el rögtön, amit mi akarunk, nemcsak hátat fordítanak, hanem még támadják is azokat, akik valamit tenni akarnak. Mi magyarok valahogy nem tanultuk meg, hogyan kell együtt dolgozni (teamwork) egy cél érdekében.

Az elmúlt év folyamán ismét sok magyarral találkoztam nemcsak Észak-Amerikában, hanem Európában is, főként Skandináviában és Németországi északi részén. Megható esemény volt a lourdesi magyar zarándoklat, ahol otthoni és külföldi magyarok együtt köszönték meg a Boldogságos Szűznek, hogy közbenjárásával segítte minket az elmúlt 50 év alatt és kieszközölte a csodával határos politikai változásokat. Ugyanakkor nemzetünk, magyar népünk hibáiért, büneiért is engeszteltünk, mert sajnáljuk, hogy voltak és vannak közöttünk, akik bizony sok fájdalmat és keserűséget okoztak. Végül könyörögtünk további segítségért, mert amint odafent vázoltuk, rengeteg feladat áll a magyarság előtt még, amit csupán emberi erővel alig lehet megvalósítani. Lourdes-ban levettük a láncot arról a keresztéről, amelyet 1956 után a francia katolikus fiatalok állítottak fel Magyarországot és láncokkal kötötték le, hogy jelképezze a magyar nép rabságát. A lánc eltávolítása azonban nem jelenti azt, hogy a magyarság minden lánctól megszabadult. Sokféle lánc nehezedik még ránk: az erkölcsi és vallási tudatlanság lánc, a vádaskodás és viszálykodás mótelye, az anyagiasság köteleke, a türelmetlenség béklyója, stb. Kérjük azt a Jézust, aki igazságosságot és békét hozott a földre, hogy tanítson meg minket az Ő útjára, amelyik egyedül vezet az igazi boldogság felé.

a külföldi r. k. magyarok püspöke

Minden magyar testvéremnek szívből kívánom azt az örömet és békét, melyet egyedül a mi Urunk Jézus Krisztus tud megadni nekünk.

+ MIKLÓSHÁZY ATTILA SJ

CSERHÁTI FERENC (München):

Válás egyházi módra (2)

VÁLÁS VAGY ÉRVÉNYTELEN SZENTSÉGI HÁZASSÁG ?

A válás korunk divatos betegsége, amelyet szüntelenül gyógyítgatunk kell. A polgári hatóságok a válásba került házásokon általában úgy igyekeznek segíteni, hogy sok házasságot törvényesen felbontanak. A polgári válásnak tulajdonképpen mindig előfeltétele a már korábban megkötött és valóban érvényes házasság kezdettől fogva. Megfelelő okok esetén a törvényes hatóságok ezt a korábban megkötött érvényes házasságot bontják fel. Ezáltal jön létre a válás. A törvényszéki válás előfeltétele mindig az érvényes házasság és valamilyen ennek megkötése után jelentkező súlyos válóok. Ilyen ok lehet pl. a hűtlenség, a házasságtörés, a tönkrement családi élet.

Nem így áll a dolog az egyházban. A házasságkötés után előállt okok a házasság érvénytelenségének egyháziilag történő kinyilvánításánál semmiféle szerepet sem játszanak. Ezen a téren teljesen elüt egymástól az egyházi és polgári szóhasználat és jogrend. Az egyházban nem beszélünk polgárjogi értelemben vett válásról, csupán a házasság kezdettől fogva való érvénytelenségének bírói kinyilvánításáról. Ez nem válás, hanem jogi nyelven házassági semmisségi eljárás. Ennek idején az egyházat nem a házasság megkötése után fellépő és már említett válóokok érdeklik, hanem egyedül csak ez a kérdés: Vajon egyáltalán létre jött-e a szentségi házasság vagy az már kezdettől fogva érvénytelen és semmis volt?

MIKOR ÉRVÉNYTELEN AZ EGYHÁZI HÁZASSÁG ?

Mielőtt megválaszoljuk a kérdést, hogy mely okok miatt érvénytelen kezdettől fogva a szentségi házasság, tisztázzuk az érvénytelenség fogalmát:

Érvénytelennek akkor mondjuk a házasságot, ha az érvényesség látszata fennáll, de valamilyen okból ez a látszat nem felel meg a valóságnak (Erdő Péter: Egyházjog). Lássunk néhány ilyen okot:

Érvénytelen ok áll fenn azon házások között, akik esküvőjük idején valamilyen okból egyáltalán nem akartak egymással házasságot kötni (kényszer, félelem, a belső akarati beleegyezés hiánya). Az egyházjog ezen a téren is különbözik a polgári jogtól, amely szerint a külsőséges akarati beleegyezés révén is létrejön a házasság (a szerződést aláírták és kész!). Az egyházjog nem elégszik meg valamilyen külsőséges beleegyezés kinyilvánításával, hanem valóságos belső akarati beleegyezést követel a szentségi házassághoz. Ha ez hiányzik, a házasság a látszat ellenére sem jött létre.

Napjainkban a fiatalok gyakran korán ismerkednek össze, lesznek szerelmesek és kezdenek nemi életet egymással. Ha útban a gyerek, általában összeházasodnak. A szülők sem ellenzik a dolgot. Így volt rendelve és csak meglesznek egymással – mondogatják. Az ilyen házasságok legtöbbször mégsem úgy sikerülnek, ahogy azt remélték. A fiatalok által korán elkezdett szexuális élet és ennek örömei nem segítettek elő közöttük a kölcsönös megismerést és személyi kapcsolatuk megérlelődését. Ezért sokszor csak addig maradnak együtt, amíg a kielégülésre törő szexuális vonzalmak és gyönyörök lebilincselik és egymáshoz kötik őket. A szunnyadó szerelem és a pangásnak induló nemi élet során azonban, hamarosan rájönnek arra, hogy tulajdonképpen nincs is mit mondaniuk egymásnak. Valójában nem

is volt soha, csak ezt korábban, vakító szerelmük idején, még nem vették észre.

Érvénytelenítő ok a személyi képtelenség a házasságra. Ez többet jelent valamiféle biológiai gyengeségnél illetve nemi zavarnál a szexuális élet terén (impotencia, frigiditás, homoszexualitás). Hozzá tartozik minden olyan emberi magatartás hiánya, amely az emberhez méltó házassághoz szükséges: képtelenség a házasság lényegi kötelezettségeinek és a közös terheknek a vállalására. „Maga a képtelenség ebben az esetben nem az értelmet, nem is annyira az akaratot, az ítélőképességet érinti, hanem inkább azt jelenti, hogy valaki pszichés okból eleve nem képes teljesíteni, amit a házasságkötéskor vállal. A római Rota ítéleteiben ennek a képtelenségnek a következő típusai szoktak előfordulni:

1. Képtelenség a gyermekkel kapcsolatos lényegi kötelezettségek teljesítésére.

2. Képtelenség a hűség megtartására, például homoszexualitás vagy nimfománia miatt.

3. Képtelenség a felbontathatlanság megtartására.

4. Képtelenség a felek javát szolgáló teljes életközösségre. Ide tartozik pl. ha valaki pszichés okokból képtelen arra, hogy maga és házastársa szexuális javát a normális nemi élet keretei közt valósítsa meg, vagy arra, hogy létrehozza azt a sexualitáson túlmenő emberi kiteljesedést, amit az egész élet közössége jelent. Az egész élet ilyen közösségére és így a házasságra képtelenségnek minősülnek pl. egyes hisztérikus, antiszociális, amorális személyiségek" (uo.).

Ezen a téren nagy segítségére szolgál az egyházjognak a modern pszichológia, amely sok olyan komolyan veendő megbetegedést ismer, amely első látásra egyáltalán nem annak tűnik, de egyéneket mégis képtelenné tesz a házasságra. A társadalmi-jogi követelmények mellett a szentségi házasság létrejöttéhez emberi-személyi adottságok is szükségesek. Ma ezeket az egyházi házasságperekben inkább figyelembe veszik mint korábban.

Érvénytelenítő ok a gyermek kizárása. A szentségi házasság lényegéhez tartozik a gyermek vállalása és nevelése. Aki tehát eleve kizárja a házasságból a gyermeket, érvénytelenül köt házasságot. Többen már a házasságkötéskor azt hangoztatják, hogy bizonytalan időket élünk és ezért felelőtlenek gyermekeket hozni a világra. Ezért nem is akarnak gyereket. Aki ezzel a szándékkal köt házasságot, annak az egyházi jog szerint érvénytelen a házassága.

Érvénytelenítő ok a házastársi hűségnek és a házasság felbontathatlanságának kizárása, mert ezek is a házasság lényegi tulajdonságai közé tartoznak.

Nem mindenki számára magától értetődő, hogy az oltár előtt megkötött házasság felbontathatlan. Többen már templomi esküvőjük előtt és eleve így beszélgetnek egymással: Ha majd megértjük egymást, akkor örvideni fogunk, ha nem, hát elválunk közös megegyezéssel békében. Ilyen gondolkodással viszont sohasem kötnek szentségi házasságot.

Érvénytelenítő ok a megtévesztés. „Ha valaki tudja, hogy nem lehet gyermeke, de az esküvő érdekében partnerének mégis azt hazudja, hogy lehet, vagy megtévesztő magatartással, pl. a közös gyermekekkel kapcsolatos tervezéssel téves elképzelést kelt benne, a házasság érvénytelen" (uo.).

Közi Horváth József újratemetése szülőfalujában

Az alig ezer lelket számláló egyházközség, Agyagosszergény, nagy várakozással készült Közi Horváth József újratemetésére. Ő azon kevesek közé tartozott, aki a falu nevét országosan is ismertté tette itthoni közéleti tevékenységével, az igazság melletti bátor kiállásával, a fiatalok és a munkások érdekeinek képviselésével. Amikor pedig arra kényszerült, hogy Magyarországot elhagyja. Európában, sőt a tengeren túl is felhívta a figyelmet mint pap és író, a kommunizmus embert és hitét nyomorító voltára.

Öt éve vagyok Agyagosszergény plébánosa, de látom, még az idősek is alig tudnak valamit erről a nagy papról és közéleti személyiségről. Van mit bepótolnunk... Komoly feladatot ró ránk, ma élőkre, hogy a múlt tiszta forrásait föltárjuk és benne megtisztulva, tőlük tanulva nézzünk előre és építsük a jövőt. Dr. Közi Horváth József földi maradványainak hazatérte a magyar földre, a szülőföldre, ilyen és ehhez hasonló lelkét ad nemcsak a történészeknek, hanem minden magyarnak.

Amikor a németországi Oberhachingban, 1988 május 26-án elhunyt, az ottani temetőben temették el, mivel hazahozatalát a kommunista hatóságok nem engedélyezték.

Hála Isten, elérkezett a hazahozatal nagy napja. Templomunk, kívül-belül megújulva, méltó módon fogadta a hazatérő főpapot, hogy az oltár előtt egy rövid ideig megpihenve koporsója, innen a templom szomszédságában lévő temetőnkben végső nyughelyet találjon, végakarata szerint, szülei sírjában. 1992 november 4-én 10 órától a hívek leróhatták előtte kegyeletüket. Az oltáron virágcsokor és gyertyák, előtte az egyszerű tölgyszakor, rajta miseruha és kehely, mellette a feltámadás fényét jelző húsvéti gyertya. Eljött a falu apraja-nagyja és mind itt voltak a faluból származó papok és értelmiségiek. Itt voltak a külföldi vendégek, köztük az oberhachingi kedvesnővérek, akik élete utolsó éveiben is mellette álltak. Az egyházmegye kb. 30 papja koncelebrált szentmisével búcsúzott tőle és imádkozott érte. A szentmisét dr. Pápai Lajos győri megyéspüspök vezette és az evangélium után röviden méltatta az elhunyt érdemeit, aki mint mondotta, elsősorban pap volt. Kiemelte, hogy ezen a napon, a temetés napján (november 4-én) indultak meg 1956-ban az orosz tankok, hogy a magyar forradalmat leverjék.

A szentmise ünnepélyességét nagyban emelte a jelenlévő hívek szívből jövő és lelkes szép éneke.

Mint a falu plébánosa – a szentmise végén – röviden méltattam a hazatérő főpapot hangsúlyozva, hogy a haza és az egyház boldogulásáért fáradozott itthon, az emigrációban és a nemzetközi fórumokon.

A temetés ünnepi szónoka Surján László népjóléti miniszter volt, aki hosszasan meditatált az elhunyt koporsója mellett. Megidézte a múltat és a mai jelenet, a magyar valóságot, és a II. Vatikáni zsinat szellemét, amelyet a híveknek

A házasság érvénytelen lehet még nagyon sok más okból, köztük a házasságkötés formájának hiányosságai miatt is (formahiány). Ezekről még rengeteget olvashatunk az egyházi törvénykönyvben. De ez a rövid bepillantás is hozzásegíthet bennünket a házasság érvénytelenségére vonatkozó egyházi eljárások és döntések könnyebb megértéséhez. (Folytatás következő számunkban.)

a társdalom megújulása érdekében be kell tölteniök. Szép mozzanata volt beszédének, amikor megszólította az ott jelenlévő gyerekeket és a nemzeti szalagos ministránsfiúkat, lelkükre kötve, hogy a nagy hősök emlékét úgy őrizzék, hogy belőle kinőhessen az igazabb és szebb jövő.

Már lemenőben volt a nap, amikor a temetőben „megpihent a vándor", falunk szülője. Azért imádkoztunk a Szózat hangjai mellett, hogy József áldozópap élete sarkalljon minket arra, hogy a szolgálat új útjait mi is megtaláljuk, és az egyház és a haza megújulásán fáradozzunk.

Horváth Imre

agyagosszergényi plébános

Negyven hosszú év után...

Dobai Sándor Liège-i lelkész, a Benelux államok főlelkése 40 éves papi jubileumát ünnepelte, Genkben — össze-kötve a szokásos Szent István ünnepi emlékezővel. Beszámolójából közöljük az alábbi részleteket.

Csodálatosan szép, megleghangulatú, bensőséges volt az idei Szent István ünnepünk Genk-ben. Nagyszámú magyarság gyűlt egybe az öt egyházmegyéből, ahol lelkészi küldetésemet végzem, de Brüsszélből, Antwerpenből, sőt Hollandiából, Németországból, Luxemburgból, sőt még a Felvidékről is számosan jöttek.

Zászlókkal, magyar ruhában és a felvidéki „Tormás" táncsoport vezetőivel együtt ünnepi díszben vonultunk a Genk-Bret-i templomba, melyet meg is töltöttünk. Fiatal brüsszeli lelkésziünk, *Lintzenbold Levente* Szent István életpéldáját, nagyságát, életszentségét tárta elénk. Megemlékezett a 40 éves papi jubileumról is. A Hasselt-i püspök köszöntését helynöke, *Piet Thoelen* tolmácsolta a magyar híveknek és a jubilánsnak. Zászlószenteléssel, a Himnusz és a Boldogasszony énekekkel fejeztük be a felemelő szép szentmisét.

Ebédre átvonultunk az Athenaeum iskolá két nagy ebédlőtermébe: 400 személyről gondoskodtak magyar asszonyaink, férjeik pedig segítettek az italnál és a jegypénztárnál. Zászlókkal az élen vonultunk ebéd után a közeli ünnepi terembe.

Először István királyt idézte meg *Keszei Imre* remek beszéde, majd szavatelok, énekek hozták emlékezetünkbe a szentkirályok alakját. A Tormás táncsoport ifjú, sőt gyermek táncsoportjával és a „parasztzenekar" együttesével remekelt.

A második részben a lelképásztor pappászentelésének 40. évfordulóját köszöntötték szebbnél szebb versek, énekek, táncok, köztük a könyvi verbunkos! Nem maradt szem szárazon, amikor a felvidékiek polgármestere Vámosladányról kommentálta a csoport kultúrtevékenységét.

Maguk a fiatalok is könnyekig meghatódva élvezték és köszönték a közönség együttérzését, a kitörő tapsviharokat éppúgy, mint a rögtönzött gyűjtés eredményét, amely 18 ezer forinttal ajándékozta meg őket. Leírhatatlan volt a lelkesedés, együttérzés, amikor a felvidéki magyar és erdélyi himnusz után pohárköszöntőt tartottunk a jubiláns lelkész és egymás egészségére.

En magam nem tudom eléggé köszönni a sok üdvözlöt, ajándékot, kezdve a szép miseruhától (kalocsai himzés), stólától, mikrogóltól, az ikonok, könyvek, sütemények és levelekig. Fogadja mindenki ezúton hálás köszönetemet. Mindnyájukat imába, szentmisébe, hálamba foglalom. **K ö s z ö n ö m ! Dobai Sándor lelkész**

RONGYSZÖNYEG (13)

*En a világot hódítani jöttem,
s magamat meg nem hódíthatom,
csak ostromolhatom nehéz kövekkel,
vagy ámíthatom és becsaphatom.*

*Valaha én is úr akartam lenni;
ó bár jó szolga lehetnék!*

*De jaj, szolga csak egy van: az Isten,
s uraktól nyözsög a végtelenség.*

Weörös Sándor (1913—1989)

SZIGETHY GÉZA:

Éjféli misére harangoztak...

„Megkondult a kecskeméti öregtemplom nagyharangja“.

Voltam Kecskeméten, de az öregtemplomot nem láttam. Hogy is láthatam volna? Kevésel rá, hogy odaérkeztem, megáll a járda mellett egy sötét autót, kiugrottak belőle és rámmordultak: Szálljon be!

Beszálltam, befüggönyözték az oldalsó ablakokat, miközben a kocsni elindult velem.

— Miért van itt? — kérdezte az íróasztal mögött egy politikai rendőrhadnagy.

Furcsa kérdés, ők vittek oda és még kérde. De tudtam, azt akarta, hogy én vádoljam magamat.

— Mért nem vall? Mért nem őszinte? — volt a folytatás, majd egyre cifrább lett a változat.

Egész éjjel folyt a vallatás. Másnap már zúgott a fejem. Délután alighanem unták már a velem való foglalkozást, — mert egymás után négyen jöttek az irodába és felváltva ordítottak: mért nem vall? Mért nem őszinte: — ez volt a szójárásuk. — Végül a legidősebb nyugodt hangon fordult hozzám:

— Nézzé, van itt két vallomás ami maga ellen szól. Mit gondol, melyik bíróság nem ítéli el ezek alapján?

Nem volt kétségem, úgy ítéltetnek el, ahogy akarnak. Megfogalmazták a vallomásomat és aláírtatták velem.

Időközben beesteledett. Az ordítók eltávoztak, én pedig egyedül maradtam egy olyan 30 év körüli civilruhással, akit „főhadnagy úr“-nak kellett szólítanom.

— Mikor evett utoljára? — kérdezte.

— Két nappal ezelőtt.

Aktatásakjából 3 szendvicset vett elő és kitéte elém az íróasztalra.

— Tessék, egyen.

— Nincs étvágyam, csak szomjas vagyok.

— Akkor tegye el a zsemlyéket — mondta és kivezetett az árnyékszékre, ahol vízcsap is volt. Az irodába visszatérve aztán elkezdődött az ő száma.

— Ön egy mérhetetlen nagy bűnt követett el a magyar néppel szemben... stb. Hajlandó ezt a bűnt jóvátenni?

— Mivel tegyem jóvá? — kérdeztem, de tudtam, hogy mit akar.

— Hajlandó az ÁVH-nak (politikai rendőrségnek) dolgozni?

— Nem! A besúgójuk nem leszek — mondtam, hogy véget vessek ennek a komédiának.

Ekkor a főhadnagy megjárta a sértődöttet és arról kezdett beszélni, hogy én milyen hálátlan vagyok velük szemben, akik ilyen nagy jóindulattal vannak irántam. Visszautasítom az ajánlatukat. Nem gondolok a családomra, stb.

Még ő mert a családomra hivatkozni? Ó, aki tagja volt annak az ördögi szervezetnek, mely tönkretette egész családi életemet, és még hány családét? Rettegésben tartotta az egész országot.

Késő éjjel volt mikor megérkeztünk. Levezettek a mélybe és egy ajtó megint bezárult mögöttem. Körülnéztem: négy pricc, a falakon fénylik a nedvesség, még a pokrócok is nyirkosak. De nemcsak a falak voltak vizesek, a beton is nedves volt a lábam alatt.

Nem gondoltam a családomra? Egyre ők jártak az eszemben. Azzal azonban tisztában voltam, hogy a besúgó és agent provocateur szerepére képtelen vagyok.

Későre járt már az idő, nagyon fáradt voltam, félttem, hogy megingok.

Éreztem, hogy valami olyat kell mondanom, vagy tennem, amivel elvágom a lehetőségét is annak, hogy engemet be- szervezzenek.

— Már azt is bánom, hogy aláírtam azt a vallomást, amit diktáltak — vágtam neki oda.

— Jól meggondolta?

— Jól meggondoltam!

Hosszan rámnézett, gondolkodott, majd felvette a telefont és elkísértetett.

Már 4. hónapja voltam a szűk, kb. 4 m hosszú cellában mintegy 6—7 m-re a föld szintje alatt. Az első két hónapban egy fiattal osztottuk meg a 10 cm magas lábaival betonba ágyazott olyan 70 cm széles keményfapriccsot. Aludni így nem tudtam, nappal feküdni nem volt szabad. Szinte guggolva ültünk az „ágyunkon”. Két könyökömre támasztottam, tenyerem a fejemnek szolgált támaszul, így aludtam, pótolva az éjjel mulasztottakat. Napi élelmzésünk 3 leves és ugyanannyi szelet kenyérből állt.

Nagy csend uralkodott ott lenn. Az örök lehúzták csizmáikat és tornacipőt vettek a lábukra, abban sétáltak a folyosót borító hosszú szőnyegen, bekukucskálva időnként a zárakba. Nem volt szabad hangosan beszélni, az örök is suttogva szóltak hozzánk, — ha szóltak — és csak pisszentettek, meg a fejükkel intettek, ha ki kellett jönni a cellából. A folyosó végén volt a fürdőszoba, benne egy kád, ahol mosdottunk, a sarokban meg a WC. Oda is egy tornacipős kísért bennünket egyenként, nem volt szabad látni, kik lakják a cellákat. Miközben mosdottunk, vagy szűkségünket végeztük, az örök állt a nyitott ajtóban és bámult bennünket, ami szerfölött kellemetlen volt. A nőknek annál inkább az lehetett, minthogy kizárólag férfiak őriztek minket.

Sétáról szó sem volt, szűk cellám adta mozdási körletemet. Ott sétáltam és imádkoztam. „Mert szegénynek drága kincs a hit” — a rabnak is, — „Tűrni és remélni megtanít”. — Mennyire igaz, amit Arany János a fiának írt!

Nem volt nálam sem ceruza, sem papír, mindent elvettek tőlem, de számon tartottam a napokat. Volt, hogy délelőtt-délután, nap mint nap vallattak, aztán meg hetekig nem szólt hozzám senki. Azt hitték, hogy egy nagy halat fogtak személyemben, én pedig képtelen voltam velük megértetni, hogy nem tudok semmi olyat, ami érdekelné őket.

Azzal fenyegettek, hogy kiteleptik a családomat. Ettől rettegettem. Sajnos volt rá eset. A szervezkedés egyik tagjának a feleségét 3 kiskorú gyermekével telepítették ki valahova a Tiszántúlra, igen szegény vidékre, ahol a parasztnak magának se volt semmije. Még tüzelőanyag sem akadt, hogy meleg ételt lehessen főzni a családnak. Szegény asszony kétségbeesett levelet írt a rokonságának, hogy tegyenek értük valamit.

Csizmás lábak topogása törte meg egyszer a csendet. Kivehetően terhet hoztak a lépcsőn. Megindították a nagy ventilátort, mely az elhasznált levegőt volt hivatott ott lenn felfrissíteni. Ennek erős zúgása elnyomta a nemkívánt hangokat. Így csak addig hallottam a jajgatást, míg az áldozatot elvitték a cellám előtt.

Kihallgatásra vittek fel a földszintre. Odakint nyár volt, verőfényes nyári délután. A politikai rendőrn kívül egy húszas éveiben járó, divatosan öltözött, feltűnően csinos nő ült az íróasztal mö-

Kedves Gyermek!

Még jól emlékszem, hogy amikor gyermek voltam, bizony félttem a sötétben. Ha éjszaka megébredtem, és rajtam kívül senki sem volt a szobában, a szívem majd kiugrott a helyéről. Szaladva mentem édesanyám hálószobájáig, vagy igyekeztem minél előbb fényt gyújtani. Séhogy sem éreztem jól magam a sötétben.

Isten nélkül egész életünk egy állandó éjszaka. Nincs annyi fény, mely el tudná oszlatni azt a sötétséget, melyet az emberek bűne áraszt. Istennek kell eljönnie közénk, hogy megtörje a bűn

hatalmát és fény áradjon életünkbe. Karácsonykor Jézusnak, a betlehemi Gyermeknek a születése egyben a fény születését is jelenti számunkra.

Karácsonyt megelőző négy hétben, az adventi időben Jézus fénye után vágyunk. Átérezzük azt, hogy bűneinkkel csak tovább növeljük a sötétséget, melyet nem szeretünk. A fényt hozó Gyermek elé sietünk, s imáinkkal és jócselekedeteinkkel mi magunk is megpróbáljuk a sötétséget eloszlatni körünkben.

Boldog karácsonyt és békés új esztendőket kíván mindenkinek **János atya**

FIATALOKNAK

Kedves Fiatalok!

Advent 1. vasárnapján a következő öszövétségi olvasmányt olvassuk:

„Rajta, menjünk fel az Úr hegyére, Jákob Istenének házához, hogy tanítson meg útjaira, és ösvényein járhasunk... Ő tart majd ítéletet a nemzetek között, és igazságot szolgáltat számtalan népnek. Ők meg beolvasztják ekevasnak kardjukat és sarlóknak lándzsáikat. Nemzet nem emel kardot nemzet ellen, és nem tanul többé hadviselést. Jákob háza, gyertek, járjunk az Úr világosságában.” (Izajás 2,1—5)

Elgondolkodtatok már azon, hogy egy esztendőben hány alkalommal kívánhatnánk egymásnak: Boldog Újévet!

Szilveszter éjszakáján, a polgári év kezdetén, bizonyára mindannyian meg is teszitek — de advent első vasárnapján, az egyházi liturgikus év kezdetén, gondoltok-e arra, hogy ugyanolyan őszinteséggel és szeretettel: sikert, boldogságot, előremenetelt kellene kívánunk egymásnak?

A karácsonyt megelőző hetekben, napokban olyan különleges érzés, hangulat lesz úrrá rajtunk. Az örömteli várakozás, titokzatosság ideje ez — de nagyon sokszor a kételyeké, a szomorúságé is. Eszünkbe jutnak azok, akik nem ünnepehetnek igazán, felhőtlen örömmel, mert háborúskodás, üldöztetés, szegénység árnyékolják be életüket. De ugyanakkor talán azok is eszünkbe jutnak, akiket nem ilyen külső, kívülről jövő veszedelmek veszélyeztetnek, hanem sokkal inkább önmagukkal, saját belső életükkel, lelki nyugalmukkal van

gött. Írógép is volt előtte, de nem írt, papír sem volt a gépben. — Mit keres ez itt? — Gondoltam és rosszat sejtettem.

— Mért nem vall? Mért nem őszinte? — hallottam újra, nem tudom hányadszor. Meddig akar még itt maradni? Már úgy néz ki, mint aki a sírból jött elő. Három évig itt tartjuk.

— Annyi időt már nem bírok ki — válaszoltam.

— Majd feljavítjuk időnként és visszahozzuk — mondta gúnyosan a százas.

Egyik nap fiatal női hangra lettem figyelmes, amely egyre erősödött. A nőt ott vitték el az ajtó előtt és a mellettem lévő cellába zárták. Hangosan zokogott, kiabált és szidta rabtartóinkat, ahogyan csak tudta. Az őrmester visszajött, kinyitotta az ajtóba vágott ablakot és halkán beszólt:

— Mária! * Gyere ide!

— Nem megyek!

— Itt a kenyér.

— Egye meg! — vágott vissza szomszédnőm és tovább zokogott.

* Nem Mária volt a neve.

(Folytatás az 5. oldalon.)

gondjuk. Ők kérdeznak: Ki vagyok? Mi az élet értelme? Mit kell tennem ahhoz, hogy életem tartalmas legyen?

Kedves Fiatalok!

Kissé komor háttér ez ünnepi készülődésünkhöz. De — ha odafigyelünk az adventi vasárnapok üzenetére, választ kapunk minden kérdésünkre. A Krisztusban közénk jövő Isten szavatólja: névről ismer, a nevemen szólít, életemnek van értelme, jövője. Csak, hogy ezt az isteni üzenetet meghallhassuk, szembe kell néznünk — sőt — harcolnunk kell néhány „divatos” jelenséggel.

REMÉNYVESZTETTSÉG. — A remény a jövőre irányul. Mint ilyen, minden értékes emberi tevékenység alapja. Ha nincs remény, akkor nincs értelme az alkotásnak, a tervezésnek. Ha valaki „reménytelen eset”, akkor azt állítjuk: nincs jövője. „Fegyverünk”, az Evangélium üzenete: Isten elfogadta az embert, emberi természetünkbe öltözött az első Karácsony éjszakáján. Ebből következik, hogy Isten országa nemcsak a jövőbe vetett valami, hanem már most megkezdett valóság. Minden, amit most teszünk, tervezünk (Újév!), Istennek országát építi.

ERKÖLCSI NORMÁK kérdése. Azt mondják: na már most kire hallgassunk? A mai társadalom olyan bonyolult, annyiféle „igazság”, van, hogy nem vagyunk képesek eligazodni az előírások, szabályok, rendelkezések rengetegében. Erre a zürzavarra az evangéliumi válasz: Szeresd Istent, szeresd embertársadat! Ez a legfőbb norma, minden tevékenységnek ehhez kell igazodnia. Ez nem üres beszéd, mert „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte!”

ÖNMAGUNK ELFOGADÁSA. Isten elfogadta az embert, az emberséget. Mi miért ne tudnánk elfogadni SAJÁT MAGUNKAT? Úgy ahogy megszülettünk: csetlő-botló, de Isten irgalmában reménykedő, az Ő útjait kereső emberek?

Boldog új egyházi — liturgikus esztendőt kívánok! **Pál atya**

NÁDI HEGEDŰ

(részlet)

Az istállóban csak egy mécses ég,
De csillagot dobál a fényes ég.
Szagos szénától illatos a jászol.
Barom böge hallik a karámból.
A jászolban a Kised szendereg.
Előtte térdel öt pásztorgyerek.
A vén kasokban ébrednek a méhek.
Egy zsenge bárány izgatottan béget.
Kakas-szó hallik. Felfigyel az éj.
Pirosra gyúl a vékony holdkaréj.
A jászol szélén kis angyalok ülnek
És nádi hegedűkön hegedülnek.

Az istállóban halkán zümmög
az angyali nóta:
— Üdvözlégy Gyermek, világ Megváltója!

Harsányi Lajos (1883—1959)

Szép karácsony szép zöld fája

Írta: MÓRA FERENC (1879–1934)

Nyolcéves voltam, a harmadik elemibe jártam és először léptem a közszereplés terére. A közszereplés tere az öreg templomunk volt. Úri divatot kezdtek a városunkban, karácsonyfát állítottak föl a szentélyben, az oltár mellett s kerestek valami alkalmas kis rongyost, aki a mennyei fenyőt felköszöntse. No, szegény gyereket akkor se kellett Félegyházának Szegedtől kölcsönkérni. Futotta a kiskunoknak a maguk emberségéből is. De a bibliai példázat szerint sokan voltak a hivatalosak, kevesen a kiválaszthatók. Az egyik selypített, a másikat nagyon kamaszolták, a legtöbbször meg az volt a baj, hogy az ijedségtől elállt a szavuk, ami ugyan bajszosabb ünnepi szónokokkal is megesik, de azok nem fakadnak sírva, hanem köhögéssel segítenek magukon. Utoljára bennem összpontosult a közbizalom. Elég rongyosnak találtak, sápadt kis arcom volt és fésűt nem álló vad, fekete hajam s csengett a hangom, mint valami úri kisasszonyé.

— Aztán nem félsz majd, kisfiú? — emelte fel az állam valamelyik tanító úr. — Nem félek én, csak a kutyáktól, — mondtam önérzetesen s kicsit halkabbra vettem a szót, — meg a bakteróktól.

Megnyugtattak, hogy ezeket nem eresztik a templomba s kezembe adták a kö-

szöntőverset, amit Fehér tanító úr írt, — Isten nyugtassa a halló porában. Szép hosszú vers volt, a két első sorát még akkor is el tudom mondani, ha majd odafönt a nagy vizsgán találkozom a tanító úrral.

*Szép karácsony szép zöld fája,
Mondsza csak, honnan jövel?*

Sok ilyen sose hallott furcsa szó volt benne, mint a mondsza, meg jövel, s ezekkel ríkatam meg legjobban a daruutcai nemzetet a próbaválasztásokon. Akkor tapasztaltam először, hogy a szónok mindig akkor éri el a legnagyobb hatást, ha olyant mond, amit maga sem ért meg.

Minden program szerint ment, még az idő is előírásosan viselte magát. Karácsony böjtje reggelén akkora jégcsapok lógtak a tetőkön, hogy a feldobott sapkával lebírtam törni a hegyüket. Azóta se szopogattam jégcsapban olyan jóízűt. Amellett a torkot is edzette és nagy önbizalmat csepegtetett belém. Kezdő szónoknak nagyon ajánlhatom, a jégcsapozogatástól elmúlik a lámpaláz.

Azt nem vettem észre az úton, hogy fáznék, mert szegény édesanyám rámadta a nagykendőjét, csomóra kötve hátul a derekamon. Csak azért hullott a

könnyem, mert orromat meg az államot harapdosta a hideg. Dehát nem szúrt szemet senkinek, télen minden rendes orr cinegét fog. A tanítóké, tanítónőké is azt fogott, akik az iskola sarkán toporogva várakoztak rám. Egészen másért akadt meg rajtam a Honty Berta kisasszony áldott szeme.

— Attól félek, — mosolyodott el, mikor meglátott, — hogy ez a kisgyerek egy kicsit túlozza a rongyosságot. Mégis csak kellene rá valami kabátot adni.

Mindenki igazat adott neki, dehát hol vegyenek most egy gazdátlan kabátot? Az volt a terv, hogy az ünnep után majd Sente tanító úr elvisz a Strossz szomszéd boltjába és ott fölruháznak a Jézus nevében, de azt előbb meg kell szolgálni. Szerencsére az iskolaszolga ott ment el mellettünk, sietett a templomba, perzsagalléros ünneplőben. Nagyon mogorva, öreg férfiú volt, de azért most beharmatozták az égi magasok a lelkét.

— Én odaadhatnám a gyerkőcnek addig a bekecsmet — mondta egy kicsit vontatva, mintha csudálná önmagát.

— No, ezt megfizeti az Isten, Károly bácsi — repkedett Berta kisasszony s mindjárt nekifogott a jóembert kihámozni a bekecsből.

— Jaj, kérem én nem ezt gondoltam, — hökkölt vissza ijedten az öregember, — hanem a hétköznaplót. Már hozom is kérem.

Hát nem lehet mondani, hogy nem hozta volna, mert csakugyan kihozta a hétköznaplót. Azt, amiben söpörni, fűteni, lámpát pucolni szokott. Rám is adták és bizonyosan nagyon jól állhatott, mert mindenki mosolygott rám, aki meglátott benne. Csakugyan egészen eltakarta a rongyosságomat, alul csak a csizmácskám hegye látszott ki belőle, a kezem pedig egyáltalán ki sem látszott, a kezemfeje a könyékig érhetett. Arra is emlékszem, hogy nagyon finom petróleum szaga volt az első úri kabátnak, amit viseltem, egészen más, mint az otthoni petróleumé, — ma is mindig érzem ezt a finom szagot, valahányszor díszmagyart látok.

A zsúfolt templomot sem felejttem el soha, ahová alig tudtunk utat törni, elül az úri rendek, aztán a subás, ködmönös kiskunok, a berlinerkendős öregasszonyok, a sötét oltárokon csillogó viaszgyertyák szaga összekeveredve a karácsonyi füstökével, a mézesfoghagymáéval, — olyan nagy volt minden és olyan kicsike! Igen, az Osa tanító úrnak is szöveget ütött a fejébe, mikorra beviaskodtuk magunkat a szentélybe és közölte aggodalmát Agócs főtisztelendő úrral.

— Székre kellene állítani ezt a Hüvelyk Matyit, hiszen így egészen elvész!

— Föl kellene tenni a kőpadkára — s már akkor föl is nyalábolt valaki és ráállított a márványkorlátra, ami a szentélyt elválasztja a hajótól. Egyszerre mindenkinél magasabb lettem egy fejjel, — óh, nem leszek én sohatöbbet olyan nagy, mint akkor voltam a félegyházi öregtemplomban!

Sokáig, nagyon sokáig álltam ott, mert meg kellett várni, amíg a polgármester úr megjön, a karácsonyi gyertyácskák meggyújtása is nehezen ment, mert Fekete harangozó sohasem próbált még ilyent életében és olyan fohászokat morgott közben, amiket talán nem is találtak illeendőnek a kerubinek és én már kezdem álomba zibbadni a márványpadkán. De végre minden gyertyán kinyílt a lángvirág és Sente tanító úr megrántotta rajtam az úri kabátot.

— Csak bátran Fericském!

Hát miért ne lettem volna bátor. Csengetyűzött a szavam az emberfejek felett, mint az langyaloké a betlehemi mezőkön:

*Szép karácsony szép zöld fája,
Mondsza csak, honnan jövel?*

Ilt, az instrukció szerint szétvettem a két karomat és a hosszú, lelógó kabátujjak akkorát lebbentek, mintha valószínűs szárnyaim nőttek volna. Ez olyan öröm volt nekem, hogy ha kellett, ha nem, minden strófa után röppentem egyet. Ki is gesztikuláltam magam egy egész életre, de szereztem is olyan sikert a Fehér tanító költészetének, hogy még Mihály arkangyal is abbahagyta a szószék oldalán a sátán taposást, és szalutált a lángkardjával.

— Ember vagy, Fericske, — jelezte Sente tanító úr annak a pillanatnak az eléréstét, amikor a szónokot minden elfogadható oldalról üdvözlük. — Most már lejöhetsz, add ide a kezéd!

Persze csak a kabátujjat adhattam oda, amelynek felsőbb régióiban a kéz tartózkodott, de azért nem a kézzel volt baj, hanem a lábbal. A lábak nem akartak mozdulni, mintha gyökeret vertek volna a kőben.

— Gyere hát, nem hallok, — rántotta meg a tanító úr mosolyogva a kabátujjat. — A nagyságos úr akar megsimogatni.

Egy nagyságos úr volt akkor az egész városban, a követ, az pedig akkor Holló Lajos volt. Felejtethetlen szép férfiarca már akkor ott mosolygott alattam. Átölelte a térdemet és a hangja már simogatott:

— Gyere kis pajtás, majd leveszlek.

— Nem... nem ereszt a lábam, — motyogtam pityergőre görbült szájjal. Megijedtem, mert csakugyan úgy éreztem, mintha a lábam hozzánőtt volna a kőhöz.

— Mi a macska, nem ereszt a lábad? — nevetett Holló s erősen magához rántott.

Az egyik lábam elszabadult, de abban a percben el is jaidítottam magamat és pedig jó kiadáson.

— Jaj, jaj, jaj, ne bántson!

A mosolygó arc lehajlott a lábam fejéhez és — és Berta kisasszonytól hallottam később — vére hagyottan emelkedett föl.

— Szent Isten, ennek a kisgyereknek odafagyott a lába a kőhöz.

A másikat már óvatosan engesztelték föl, mert az még jobban összebarátkozott a márvánnyal. A vakarás kiderítette, hogy talpatlan csizmácskában léptem a közszereplés terére s azért nem tudtam róla többet elmozdulni. Ami jeget, havat fölszedtem útközben, az álltomban először elolvadt a meleg talpam alatt, azután megfagyott és hozzátapadt a kőhöz.

— Sebaj, kikerül a maga foltjából, — nyomogatta a lábam Sor doktor úr, a hogy ott feküdtem összeszorított szájjal a követünk ölében. Tudta a doktor úr, hogy a kenyérsütögető asszony fia vagyok, hiszen én vittem hozzájuk minden pénteken a kenyeret, azon melegen, a hogy a kemencéből kiszedtük és különben is ismerte a fajtámat, hiszen a szegények doktora volt a kis kopasz ember. Hanem azért azt mondta, hogy jó lenne elszalajtani Deskóért, a városi elfogatósert.

És így ültem először életemben úri hintón, ami csak lépésben haladhatott a bõrruhás kiskunok és berlinerkendős asszonyok sokadalmában, akik eltűnődtek a templomtéren, meg a világi dolgok változóságán. Sokan még akkor is törülgették a szemüket és dicsérték a szép úri kitalálást. (. . .)

Éjféli misére harangoztak...

(Folytatás a 4. oldalról.)

Gondoltam, hogy mi történt és elképzeltem a kezeket, „a piszkos kezek”-et, ahogy Sartre nevezte őket, amelyek elfojtották a sikolyt és megbénították a test vergődését.

Egy idő múlva ismét kinyitották a kis nyílást az ajtón és a törzsörmester hangját, palócos tájszólásáról ismertem fel:

— Pszt! Pszt! Ném szabád hángoskodni!

Jóideig hallottam még a sírást, aztán lassan csendesedett, csupán orrfújások törték meg időnként a csendet. Eszembe jutottak a szervezkedésben résztvevő lányok. Ha nem is erőszakolták meg őket, már maga az ottani bánásmód is elég szenvedést, és megaláztatást jelenthetett számukra.

Négy és félhónapi kecskeméti tartózkodás után személyautón, bilincsben felvittek Budapestre, a Markó utcai börtönbe. Ennek első emeletén a politikai rendőrségnek „külön lakosztálya” volt. Cellám ablakából láthattam a kék eget, élvezhettem a természetes nappali fényt a sápadt villanyvilágítás helyett. Az élelmezés is valamivel jobb volt, s főleg a levegő. A bíróság épülete a szomszédban volt, ahol a kommunista rendszer elleni szervezkedés címén 10 évi börtönre ítélték. Ügyemet szigorúan bizalmasan kezelték. A bíróságon kívül csak az ügyész, az ör meg a védőm volt jelen, akit akkor láttam először és utoljára.

Pontosan egy hónapja voltam már a Markó utcában, amikor este kinyílt a cellám és az ajtóban ott állt a politikai rendőrszázados és ahogy hoztak, úgy vittek vissza Kecskemétre.

Továbbra is hermetikusan el voltam zárva a világtól. Mindig egyedül! Akár egy ketrecbe zárt vad, róttam utamat az ajtótól a szemben lévő falig meg vissza. Mióta letartóztattak, semmit nem tudtam családomról. Mi van velük? Miből élnek? Gyermekünk még oly kicsik. Feleségem hogy bírja erővel a munkát és a gondokat? Örjítő gondolatok. Van

ezeknek fogalmuk, mit tettek velünk? Részvételemet az összeesküvésben fel-fújták, hogy rámiesszenek és beszervehessenek, s minthogy ezt visszautasítottam, megbosszulták magukat. Az örökös „mért nem vall? Mért nem őszinté”-jükkkel még mindig valami terhelő valamást akartak kicsikarni belőlem, csak-hogy letartóztathassanak megint valakit.

Ez a nap is eltel, végre lefekhettem, de nem feküdtem le. Álltam a cellám mélyén az ajtóval szemben. Számításom szerint karácsony előtti nap volt. Karácsony: a béke és szeretet ünnepe. Családom karácsonyára gondoltam. Feleségem biztosan megtett mindent, hogy a gyerekek legalább ezen az estén ne érezék a körülmények súlyát. Igyekeztem bensőmben a béke és szeretet lelkületét felidézni. Családomat nagyon szerettem, ami itt még növelte szenvedésemet, de ha ellenségeimre gondoltam, — mert azok kezében voltam, — nehéz volt szívemet megbékíteni. Meghajoltam azonban az Úr akarata előtt, s az Ő gondviselésébe vettem hitben békére találtam. Legyöngült testem lassan elfáradt és lefeküdtem.

A másnap csakúgy telt el, mint a többi, vagy tán még csendesebben. Ritkán hallottam ajtónyitást, kevés cellának volt lakója. Este jóideig nem jött szememre az álom. Forgolódtam kemény fekhelyemen, aztán felkeltem és álltam cellám mélyén, mint előző este. Bensőmet elöntötte a keserűség. Már éjfél felé járhatott és még mindig álltam. Lelkem egyre viharosabban háborgott: miért? Mindez miért? Nem volt elég a nyomor, a sok megpróbáltatás, amiben háború után részünk volt? Még ennek is jönnie kellett? Miért? . . . így zúgolódtam és akkor egyszercsak megkondukt a harang, a kecskeméti öregtemplom nagyharangja. Éjféli misére szólította a híveket. Két könnyesepp futott végig arcomon.

Így telt el egy évem és ebből 11 hónap Kecskeméten, a politikai rendőrség rabságában. Az öregtemplomot nem lártam, de a nagyharangját, azt soha nem felejttem. ■

Cserkészélet

KISCSEKÉSZEK TANYÁZÁSA EIBISBERGBEN

A bécsi Széchenyi István cserkészcsapat kiscserkészeinek tanyázására július 5—18 közt Eibisbergben került sor. A János-Vitéz-Táboron 42 kiscserkész és 6 vezető vett részt. A tábor végén megtartott János Vitéz bemutatóra több mint 50 szülő és látogató érkezett. A próbát megállt kiscserkészek Hegyi György bácsi lelkész csapatparancsnok előtt tették le a kiscserkész ígéretet.

AZ EURÓPAI CSERKÉSZKERÜLET ŐSZI AKADÁLYVERSENYE

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség Európai Kerülete idén a 4. alkalommal tartotta meg 98 résztvevővel őszi akadályversenyét, a „IV. AKI”-t. Az AKI keretmeséje ez évben Körösi Csoma Sándor élete és vándorlása volt, melyre előzetesen a szétküldött anyagból fel kellett készülniök a résztvevőknek. A rendezők ezúttal a zürichi Sarolta és a II. Rákóczi Ferenc cs. csapatok voltak, a helyszín pedig a Schaffhausen melletti Rajna-vízesés és környéke.

CSERKÉSZHÁZ AVATÁS DUNASZERDAHELYEN

Szeptember 26-án több magyar, egy szlovák vendégcsapat és sok szlovákiai magyar cserkész jelenlétében, valamint a Csehországi, Szlovákiai, Vajdasági magyar, a Külföldi Magyar Cserkészszövetségek és a három magyarországi Szövetség kiküldöttjei előtt avatták fel ökumenikus áhítat keretében a Dunaszerdahely-i cserkész székházat. Az áhítatot Mikó Jenő, ref. püspök és Bartal Károly Tamás, a Jászóvár-i premontrai apát, szlovákiai magyar főcserkész tartotta. Az utána következő ünnepségen az ünnepi beszédet Öllös Árpád, a város polgármestere mondta.

A székház a szövetség központján kívül helyet nyújt a Cserkészboltnak, egyben a dunaszerdahelyi csapat otthona, és

GABRIEL ASZTRIK KITÜNTETÉSE

Gabriel Asztrik, Budapest-Margitszigeti c. premontrai prépostot, a Francia- és a Bajor Tudományos Akadémia tb. tagját, Antall József, Magyarország miniszterelnöke előterjesztésére a Magyar Köztársasági Érdemkereszt középkeresztjével tüntették ki. Az érdemrendet dr. Tar Pál nagykövet adta át a washingtoni magyar nagykövetségen.

Gabriel Asztrik, aki a Francia Becsületrend tisztje, az Olasz Érdemkereszt parancsnoka (Commendatore), 45 éve él az Egyesült Államokban, most első alkalommal lépte át a magyar nagykövetség kapuját. 1934 és 1992 között 167 könyvet és tanulmányt jelentetett meg magyar, francia, német és angol nyelven. Egyes műveit több ízben fordításokban is kiadták. Mostani kitüntetéséhez szívből gratulál az Életünk szerkesztősége olvasótáborában nevében is. (KMV)

KÉT KÖNYVÚJDONSÁG

JÁKLI ISTVÁN: A MAGYAROKHOZ KÜLDETETT. Szent Wolfgang élete és működése. 172 old. régi illusztrációkkal. Bencés Kiadó, Pannónia 1992. Ára: 15.— DM. Megrendelhető: KUPA Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. Telefon: (0 89) 8 64 44 24.

SZAMOSI JÓZSEF: VIRÁGOSKÖNYVEM. Színes riportok a természetből. Tisza, München 1992. 65 l. 14 képpel. Ára: 20.— DM. Megrendelhető: KUPA (cím fent).

a Magyar Cserkész Fórum titkársága is itt székel. A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség ügyvezető elnöke, Hódossy Gyula az ünnepséget követő fogadáson mondott pohárköszöntőjében arra célozva, hogy a székház azelőtt körzeti orvosi rendelő és lakás volt — megjegyezte: „...Innen az utolsó magyar orvost kitelepítették, de mi, szlovákiai magyar cserkészek nem fogjuk hagyni magunkat kitelepíteni!”

Az elhanyagolt épület átépítésére és rendbehozatalára gyűjtést indítottak, hogy a felmerült költségeket fedezni tudják.

Adományokat a következő bankszámlára lehet küldeni: Bank Konto VUB Dunajska Streda 5430122, vagy a Szövetség címére: CS-929 01 Dunajska Streda Majus 1-ter 6.

CSAPATZÁSZLÓ-SZENTELÉS BÉCSBEN

A bécsi Széchenyi István cserkészcsapat, mely tavaly óta egy bécsújhelyi rajjal szaporodott, hála Hegyi György atya cs. parancsnok szervezőképességének és 3 cserkész-szülő-vezető, Erika, Melinda és Ilona lelkesedésének, október 18-án a Singer-strassei templomban zászlóavatást tartott.

A vasárnapi mise keretében az öregcserkészek és a Fenntartó Testület, a Szt. István Egylet adta át a csapat névadójának képmásával és a csapat jelmondatával hímzett zászlót a csapat ifjú vezetőinek, majd a zászlóanya, Esterházy Etelka hercegnő tűzte fel szalagját a zászlóra. A szentmise keretében a jelenlévő mintegy 60 cserkész megújította fogadalmát. A misét követően a templom udvarán a jelenlévők az újonnan szentelt zászló előtt október 23-i megemlékezéssel fejezték be az ünnepséget.

A „HÁRSHEGY CSERKÉSZPARK” FELAVATÁSA KASTL MELLETT

Az Európai Cserkész Kerület július 29 és augusztus 8 között tartotta Honfoglalás nagytáborát a Kastl (Németo.) melletti „Hárshegy-Cserkészparkban”, annak avatása alkalmából. A táboron 110 cserkész és vezető vett részt. Az avatási ünnepségre kb. 200 vendég gyűlt össze, öregcserkészek, cserkészszülők és a cserkésztest pártolói, élükön Msgr. Valentiny Géza társelnökkel, továbbá a Magyar Köztársaság külügyi- és oktatásügyi képviselői, valamint a testvéri magyar cserkészszövetségek küldöttjei. A cserkészpark zászlaját, Köhler Ferenc adományát, az ökumenikus zászlószentelésen a park-gondolat két felvetője, Kecskési Csilla és Juhász Laci tartotta.

Hogy a terület valóban cserkészpark legyen, azaz megfeleljen az előírásoknak, illetve cserkészlétesítményként példászerű lehessen, és a kiscserkészek tanyázásához szükséges faház megépüljön, ez a Kerület és a Hárshegy Cserkészpark Egyesület soronkövetkező feladata. Anyagi támogatást e célra az egyesület számlájára kérünk: Bayerische Hypotheken- und Wechselbank München, Kto.-Nr.: 4410401881, BLZ 700 200 01. Részletes tájékoztatás: Ung. Pfadfinderparkverein e.V., Bülowstr. 32, D-8000 München 80.

ZÁSZLÓSZENTELÉS A VAJDSÁGI MUZSLYÁN

A Vajdasági Magyar Cserkészszövetség október 18-án tartott zászlószentelést Muzslyán, a szövetség székhelyén. Az ünnepségen a belgrádi magyar nagykövetség két kiküldöttje is részt vett. Muzslya Nagybecskerek (Zrenjanin) elővárosa, ahol 1913-ban az egyik legelső cserkészcsapat megalakult.

MINDSZENTY ÜNNEPSÉG FELSŐPETÉNYBEN ÉS RÉTSÁGON

Mindszenty bíboros 1956 október 30-án történt kiszabadítása emlékére ünnepséget rendeztek Felsőpetényben, ahol a bíborost fogva tartották és a szomszédos Rétságon. Az ünnepség során megemlékeztek a váci egyházmegye politikai okokból meggyilkolt vagy meghurcolt papjairól és Pallavicini-Pálincás Antaltól, a brigád tisztjéről, aki Mindszentyt kiszabadította és ezért életével fizetett. Az ünnepi szentmisét Paskai bíboros, a szentbeszédet Seregély István egri érsek mondta. Keszthelyi Ferenc váci püspök a felsőpetényi kastély homlokzatára elhelyezett emléktáblát, Paskai bíboros a lövészdandár zászlóját áldotta meg. Megkoszorúzták Pallavicini-Pálincás Antal kopjafáját, a Mindszenty emlékművet pedig, a Mindszenty alapítvány nevében, P. Szőke János avatta fel.

A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR ŐSZI KONFERENCIÁJA

Október 20-a és 22-e között tartotta őszi konferenciáját a Magyar Katolikus Püspöki Kar, amelyen első ízben vett részt Balás Béla, az új veszprémi segédpüspök és Ternyák Csaba a Püspöki Kar új titkára. A főpásztorok kiemelkedő figyelmet szenteltek az Országgyűlés napirendjén szereplő törvénytervezeteknek. A magzati élet védelme kapcsán megerősítették korábbi nyilatkozataikat a fogantatással kezdődő emberi élet méltóságáról. Sürgették a média-kérdés megnyugtató megoldását és kérték a közalkalmazotti törvény hatályának kiterjesztését az egyház közszolgálati intézményeinek alkalmazottaira. A megbeszélések során a püspökök foglalkoztak új egyházmegyék alapításával. Püspökkari Bizottság alakult az egyházak pénzügyi helyzetének rendezésére irányuló törvény előkészítésére. A főpásztorok Balás Béla veszprémi segédpüspököt kérték fel az Ifjúsági Pasztorációs Bizottság vezetőjének; az Országos Lelkipásztori Intézet élére, a lemondott Brückner Ákos ciszterci atya helyébe, Blanckenstein Miklóst, titkárává Györgydeák Mártont, a Regnum Marianum házfőnökét nevezték ki, a Határon Túli Magyarok Hivatalába a konferencia hivatalos megbízottja Soós Károly diakonus, a Magyar Karitás munkatársa lett.

A KATOLIKUS EGYETEM FELADATA ÉS FELELŐSÉGE

Mint már jelentettük, 1992 október 4-én megnyílt az első katolikus egyetem Magyarországon. A megnyitó beszédet Pio Laghi bíboros, a Vatikán Nevelésügyi Kongregációjának prefektusa tartotta.

A Katolikus Egyetemen különleges feladata — mondotta a bíboros — a keresztény humanizmus előmozdítása. A kommunizmus bukása minden bizonnyal egy gazdasági-politikai rendszer csődjét jelentette, de alapjában véve főként a marxizmusra alapozott emberkép szétmorzsolódását jelezte. Ez a felfogás szem elől tévesztette az ember szabadságát, személyi méltóságát és kapcsolatát a transzcendenciával. A kommunizmus nyomot hagyott az emberek szívében is. Sokakból hiányzik az érzék az erkölcsi és vallási értékek iránt. Ezeknek az értékeknek a felébresztése az emberben és a társadalomban — ez a katolikus egyetemen a küldetése. Az egyetem kiváló hely arra, hogy a világ fejleményeit a hit szemével szemléljük, és az emberről teljes, integrális képet alkothassunk.

Nem csak a társadalom, az egyház is az újjáépítés nehéz szakaszát éli Ma-

gyarországon. Ez olyan időszak, amely az evangélium és a kultúra, az egyház és a társadalom közti dialógus sok lehetőségét kínálja. Itt a Katolikus Egyetem olyan tényező lehet, amely pozitív hozzájárulást jelent az egyház mai küldetésének teljesítéséhez a magyar társadalomban.

A mai világnak ezeket az igényeit fogalmazta meg II. János Pál pápa nemrég kiadott „Ex corde Ecclesiae” kezdetű apostoli rendelkezésében, mely a katolikus egyetemek „Magna Chartájának” tekinthető. Olyan alapvető okmány ez, mely tartalmazza az egyház hosszú időre visszatekintő, gyümölcsöző tapasztalatait az egyetemi világban, és nyitott az eljövendő eseményekre, melyek bátor alkotókészséget és szigorú hűséget igényelnek.

„A katolikus egyetem dicsősége és felelőssége” lényegében „abban áll, hogy fenntartás nélkül az igazság ügyének szenteli magát”. Ez az a sajátos mód, ahogyan egyszerre szolgálja az ember méltóságát és az egyház ügyét”. Ebből a budapesti Katolikus Egyetemre nézve az következik, hogy nagy gonddal igyekezzik az egész ember előrehaladását szolgálani, előmozdítja a tudás különböző ágainak funkciójára és jelentésére vonatkozó kutatást, és nem téveszti soha szem elől az embert a maga teljességében, minden dimenziójával és törekvésével együtt.

A katolikus szemlélet, melyet az egyetem intézményes elkötelezettséggel magáénak vall, azt kívánja, hogy a kutatás, az oktatás és a társadalom szolgálata mindig az emberre irányuljon; méltóságára, teljes képzésére és a különböző területeken való haladásra, az egyéni és a közjóra — hangoztatta beszéde befejező részében Pio Laghi bíboros. (MK)

BALÁS BÉLA PÜSPÖKKÉ SZENTELÉSE

Az új veszprémi segédpüspököt, Balás Béla bajóti plébánost október 17-én szentelték püspökké a zsúfolásig megtelt esztergomi bazilikában. A szertartásnak meleg hangulatot kölcsönzött a fiatalok nagyszámú jelenléte, akik gitáros énekeikkel és közös imáikkal köszönték meg az új főpásztornak azt a sok erőt és buzdítást, amit a nagymarosi találkozón kaptak tőle. Balás püspök, aki a Regnum Marianum papi közösségéhez tartozik, akkor sem hagyta abba az ifjúsággal való foglalkozást, amikor ezért rendszeres zaklatásban volt része. Mivel töretlenül viselte a nyomást és megterhelést, a fiatalok csak „beton”-nak nevezték. Ez a név rajta ragadt és a hozzá közelállók ma is ezen a néven ismerik. Ő volt egyik szellemi vezetője a fiatalok elmúlt évi találkozásának a Szentatyával a Népstadionban. A püspökszentelés szertartását Paskai bíboros primással együtt végezte Szendi József veszprémi püspök és Gyulay Endre szeged-csanádi püspök, az ifjúságért felelős főpásztor.

AACHENI MAGYAR ZARÁNDOKLAT

Az Aachen-i dóm prépostja, dr. Hans Müllejan preláus Szigeti István aacheni magyar lelkészt megbízta az 1993-ban tartandó AACHENI MAGYAR ZARÁNDOKLAT (Heiligumsfahrt) helyi szervezésével. Az aacheni MAGYAR NAP június 25-én lesz. „Tag der Ungarischen Pilger in Aachen” du. Ungarn zu Gast in Aachen.

A szervezés kivitelezésére autótelefont szereltem kocsimba, melynek hívószáma Németországból: 0171 400 53 26, külföldről és így Magyarországról is: 0049 171 400 53 26. 10 órától 22 óráig.

Az élet könyvéből

NÉMETORSZÁG

Aachen: Halottaink: Veress Tibor fiatalon, 46 éves korában agytumor következtében elhunyt. Székelyföld szülője volt. Kedves személye hiányozni fog. — **Dr. med. Markos György** elhunyt a számunkra nagy veszteség. Több honfitársunkat ingyenesen operálta meg. Sokszor még a kórházi ágy költségét is fedezte. Körünkben Baththyány-Strattmann László emlékét idézte. A boldogító találkozás hitében és reményében, Szigeti atya.

Frankfurt: A kereszttség szentségében részesült október 3-án **Pintér Miklós Stephan**, P. Antal és Horváth Catalina fia. Kívánjuk növekedjék erőben, egészségben, Isten és szülei öröme.

Freiburg: Szentségi házasságot kötöttek: **Kenyeres Tibor** és **Molnár Márta** október 29-én. Ózintén gratulálunk, sok boldogságot, örömet kívánunk!

Köln: Az örök hazába költöztek: **Dr. Winkler István** ügyvéd, súlyos betegsége után 94 éves korában elhunyt. Temetése szeptember 1-én a Bergisch Gladbach-i temetőben volt. — **Schirilla Magda** Wachtberg Pesch-i hívünk autó baleset következtében 69 évesen meghalt. Temetése október 12-én a Wachtberg Villip-i temetőben volt. — **Harsányi Mária** Eitorf-i hívünk, hosszan tartó, súlyos szenvedések után 27 éves korában elhunyt. Temetése október 13-án az Eitorf-i temetőben volt. — **Balogh Ferenc** Wuppertal-i hívünk, súlyos betegsége után 70 évesen elhunyt. Temetése október 23-án a Wuppertal r. k. temetőben volt. — Most kaptuk a szomorú hírt, hogy **dr. Serei Károly** SJ nyug. egyetemi tanár és volt kölni magyar lelkész (1982–89), szívroham következtében, Innsbruckban, 80 éves korában elhunyt. Temetése november 5-én az innsbrucki jezsuiták kriptájában volt. A kölni hívek a november 15-i szentmisén emlékeztek meg volt lelképásztorukról. Adj, Uram örök nyugodalmat halottainknak és az örök világosság fényeskedjék nekik. Nyugodjanak békében!

München: Szentségi házasságot kötött **Csonotos Gábor** és **Ebersperger Petra**, augusztus 1-én. Sok örömet és boldogságot az ifjú párnak!

München: A kereszttség szentségében részesültek: **Lutzenberger Stefan** október 10-én. — **Bajci Ines**, **B. Tivadar** és **Ottília** leánya október 18-án. — **Venczel Rita**, **dr. V. József Attila** és **Márta Valéria** leánya október 23-án. Növekedjenek egészségben, a Mindenható és a szülők szeretetében!

† P. DR. SEREI KÁROLY SJ

1992 november 2-án P. dr. Serei Károly SJ nyugalmazott egyetemi tanár röviddel 89. születésnapja után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Született 1912 szeptember 24-én Budapesten, 1930-ban lépett a jezsuita rend tagjai közé, tanulmányait Budapesten, Bikfayaban, Aleppóban, Konstantinápolyban, Rómában, Oxfordban végezte. Tanított a Fordham és a Gregoriana egyetemen (előbbi New Yorkban), majd a kölni Magyar Katolikus Misszió vezetője volt. Utolsó éveiben Innsbruckban élt. Temették Innsbruckban Páter Németh SJ vezetésével. Néhány gondolat búcsúztató beszédeből:

Az Úristen nem engedélyezett Károly atya számára boldogsággal telt életet az örömszigetén, hanem mint saját Fiának, sok támadás, tövises problematika, kétkedés volt osztályrészre. Komolyan vette az élet által támasztott feladatokat, a félelemből és egyedüllétekből származó „Meváltást”. Mint antropológus, nem félt, hogy az élet nem rejthet magában mély értelmet. Egészséges humorával, barátságos lényével és nyílt kollégialitásával szabaddá tette magát az egyedülléttől, amibe az ember kerül, ha nem nyílik meg a „Te” felé, embertársai felé, de különösen a nagy „Isteni Te” felé...

Rendületlenül hiszünk abban a Jézus Krisztusban, aki egyszer eljön, kilép minden fátyol és félelem mögül és hazavezet az örök Atyához.

„AUSCHWITZ ANGYALA” BOLDOGGÁAVATÁSI PERE

Hans Hermann Groer bíboros, Bécs érseke elindította a Szentszéknél az „Auschwitz angyala”-ként ismert Angela Autsch szerzetesnő boldoggáavatási perére vonatkozó kérelmet. Angela nővért 1942 márciusában tartóztatták le a náci Innsbruckban és a Ravensbrucki koncentrációs táborba internálták. A következő év májusában az Auschwitz-i táborba került, ahol a náci tisztviselők és örök ápolónőjeként alkalmazták. A szerzetesnő ezt a helyzetét felhasználta arra is, hogy a láger többi fogolyján segítsen. Ebben a koncentrációs táborban halt meg 1944 decemberében. (VR)

A PÜSPÖKI KAR FELHÍVÁSA KARITÁSZ - MUNKÁRA

A keresztény felebaráti szeretet világszerte tisztelt példaképének, **Árpádházi Szent Erzsébetnek november 19-én volt az ünnepe. Ez a nap külön is emlékeztetünkbe kell idézzé a rászorulókat, betegeteket, magukra maradt öregeket, a hozzánk érkezett menekülteket, testi és szellemi sérülteket, a kábítószereseket és az alkohol áldozatait, a munkanélküliek egyre növekvő számát. Senki sem maradhat közömbös, ha tudatára ébred, hogy az országban ma legalább minden negyedik lakos él a létminimum alatt.**

„Ha békét akarsz, törődj a szegényekkel” — így fogalmazta meg II. János Pál pápa az 1993 január 1-re kiírt **Béke-Világnap** témáját. Az intézményes segítség példaadó szervezete a **Nemzetközi Karitás** és ennek keretében két éve indult meg a **Magyar Karitás** újrászervezése. Azóta az egyházmegyéinkint létesített szervezetek megkezdtek tevékenységüket és ebbe a szociális munkába a magyar katolikus egyházon belül működő valamennyi szociális szolgálati intézmény, mozgalom és kezdeményezés bekapcsolódott. Hatékonyan azonban a Karitás tevékenysége akkor válik, ha nemcsak mint szervezet létezik, hanem mozgalommá alakul és ráébreszt minden jóakarátú embert, keresztényt és kívülállót, hogy a rászoruló embertárs megsegítése lelkiismereti kötelesség. Ezért azt kívánjuk — hangzik a Püspöki Kar Szent Erzsébet

napjára kiadott felhívása — alakuljon minden plébániai közösségben Karitászcsoport, amelynek feladata, hogy felmérje a jelentkező helyi problémákat és igyekezzék — saját lehetőségeihez mérten — hozzájárulni megoldásukhoz. Felhívunk tehát minden hívőt, különösképpen a fiatalokat, vegyenek részt a plébániai karitás munkában. Áldozzanak szabadidejükből hetenkint legalább néhány órát nehéz sorba került embertársaik megsegítésére. Nem anyagi áldozatra gondolunk elsősorban, hanem szívbéli megnyílásra a rászorultak, bajbajutottak felé. A szeretet találékonnyá tesz.

Természetes, hogy nem minden nehézség oldható meg csupán jószándékú segítő készséggel. A Karitásnak anyagiakkal is támogatnia kell évtizedek óta fennálló szociális szolgálati intézményeinket: szociális otthonainkat, számszerint 13-at, továbbá a testi és szellemi sérült fiatalok otthonát Ipolytölgyesen, a vak gyermekek Batthyány-Strattmann otthonát, a hallássérült fiatalok Szent József otthonát, a HÍD családsegítő központokat, a Betánia néven működő szociális szolgálati láncot, a kábítószeresek és alkoholtartalmú italok fogyasztására létesült intézményeket és megannyi más keresztény szellemű szociális kezdeményezést. Szeretettel kérünk tehát minden jóérező magyart, tegye lehetővé adományaival, hogy a Magyar Karitás megfelelően ezeknek a sürgető feladatoknak, amelyekkel az egész magyar társadalom javát szolgálja.

Hírek - események

II. János Pál pápa a Szent Péter téren október 25-én boldoggá avatta a spanyol polgárháború 122 vértanú áldozatát, 71 irgalmasrendi és 51 klaretianus szerzetest, akiket a vörös felkelők 1936-ban mészároltak le. Homiliájában a Szentatya leszögezte: a XX. század végén az egyház a vértanúi közé sorol mindenkit, aki a gulágban, a börtönökben és a koncentrációs táborokban hősi módon tanúskodott a hitről és szeretetről. Az egyház történetében eddig ez volt a legnagyobb számú boldoggáavatás.

*

Mint ismeretes, az ezévi béke-Nobel-díjat a guatemalai Rigoberta Menchu Tum-nak ítélték oda, aki az indián őslakosság jogainak tiszteletbentartásáért küzd hazájában és ezért 1981-ben Mexikóba volt kénytelen menekülni. A 33 éves, maya családból származó Rigoberta, mint fiatal leány a katolikus nőmozgalmakban tevékenykedett a társadalmi reformok megvalósítása érdekében. A Vatikáni Rádióval adott nyilatkozatában a Nobel-békedíjat úgy értékelte, hogy az a bennszülött népek és a nők küzdelmét serkenti. 1983-ban „En, Rigoberta Menchu” címmel jelent meg önéletrajza.

*

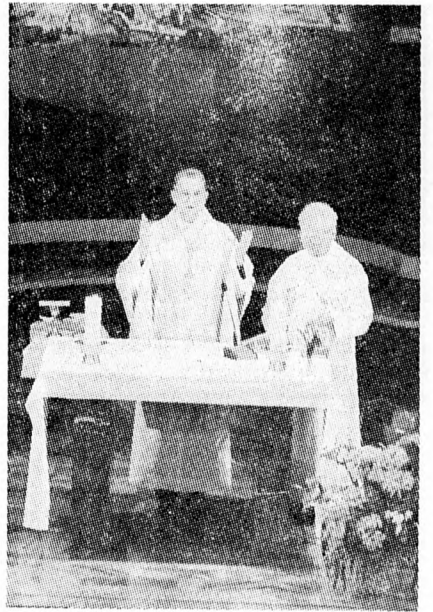
Az Egyetemi templomot zsúfolásig megtöltő fiatalok jelenlétében, október 4-én, ünnepélyes „Veni sancte”-val nyitotta meg az újonnan alapított magyar Katolikus Egyetem bölcsészkarának első tanévét **Pio Laghi bíboros, a vatikáni Nevelési Kongregáció prefektusa. A tanévnyitó szentmisét vele együtt mondta Angelo Acerbi érsek, apostoli nuncius és Seregély István egri érsek, a püspöki kar elnöke.**

*

Angelo Acerbi nuncius avatta fel október 1-én a magyarországi jezsuiták új pasaréti szellemi központját, amely a jezsuita író, Faludi Ferenc nevével viseli. A házba hét külföldről hazatért atya költözik: Szabó Ferenc, a vatikáni rádió magyar adásai szerkesztője, Nagy

MIKLÓSHÁZY ATTILA TAVASZI LÁTOGATÁSA GÖTEBORG BAN

A Nyugaton élő magyar katolikusok püspökének göteborgi tartózkodása a Magyar Katolikus Misszió Egyháztanácsa rendezésében bensőséges, családi hangulatban zajlott le. Attila püspököt május 7-én érkezett a Landvetter-i repülőtérre, ahol P. Horváth Kálmán SJ főlelkész fogadta néhány hívő társaságában. Ugyanaznap este bővített egyházközségi tanácsulást tartottunk, amelyen beszámoltunk az egyháztanács munkájáról, majd Orbán Pál a svéd vallási helyzetről adott rövid áttekintést szociológiai szempontból. Meghitt, közvet-

A göteborgi szentmisén: a püspök mellett P. Horváth Kálmán SJ skandináviai főlelkész

len légkörben, kávézás közben mindenkinek alkalma volt a püspök atyával beszélgetni, kérdéseket föltenni az itteni akut magyar paphiányról.

Május 8-án a délelőtti családlátogatással telt el, délután pedig autós kirándulás volt a közeli szép vidékre.

Vasárnap, május 9-én délelőtt a püspök atya beteget látogatott meg. Az ünnepi szentmisét délután 3 órakor celebrálta a göteborgi katolikus templomban, amelyen nemcsak a göteborgiak voltak jelen, sokan jöttek a közeli városokból is, hogy részesülhessenek a főpapi áldásban. — így a templom igencsak megtelt. Szentmise után a katolikus iskola nagytermében volt az összejövetel. Itt újból alkalom nyílt a püspök atyával személyesen találkozni és megköszönhetjük neki, hogy nem feledkezett meg a „távoli nyájról” és vállalta a hosszú, fárasztó utat. **N. N. (Göteborg)**

ÉVVEGI ZÁRSZÁMADÁS

Advent első vasárnapjával az Úr 1993. évét kezdjük meg. Ilyenkor a hívő ember felteszi magának a kérdést: Mit hozott ez az év nekem? Hogy alakult vagy fejlődött viszonyom az Istenhez, Jézus Krisztushoz és embertársaimhoz? Választ adni ezekre a kérdésekre csak akkor tudunk, ha időt szakítunk magunknak az évvégi zárszámadásra. A válaszokban aztán csirájában a jövő év várakozásai és tervei is megvannak. Ha igényt tartunk arra, hogy egyéni fejlődésünkben egy vezérfonal is legyen, akkor ezekre a megfontolásokra szükségünk van.

Az 1992-es polgári év vége is közeledik. Többet, mást és jobbat vártunk tőle, amikor elkezdődött. De ez lett belőle! A mérleg serpenyőibe be kell tennünk saját sikereinket és érdemeinket életünk minden vonatkozásában, de sikertelenségünket és mulasztásainkat is. Mindenért nem tehetünk mást felelőssé!

Az évvérőnkhez hozzátartozik a hála minden jóért, amiben részesültünk — akár a magunk erőfeszítésének gyümölcse, akár másoké. Mindenekelőtt hálát kell adnunk Istennek, hogy a krízisekkel teli világban nem hagyott el bennünket.

Mint eddig, úgy most is várakozással fogunk tekinteni a jövőbe. Lesznek vágyaink és terveink. Megvalósulásukhoz segítségre és eszközökre szorulunk — főleg Isten jóságára és gondviselésére.

P. Gyurás István SJ

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni

M A G Y A R B Á L.

Az eddigi nagyszerű keretek között
1993 február 6-án, szombaton,
20.00 órai kezdettel,

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk. Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk dátumát már most jegezzék elő a naptárba!

A Diákszövetség Müncheneri Csoportja
— Bálrendezőseg —

KÉRÉS BÉKÉSCSABÁRÓL!

A Békéscsaba-Erzsébethely-i rk. egyház-község 1930-ban épített első templomát a világháború alatt lebombázták. Az egyházközség túlnyomórészt munkás népe áldozatkészségével lehetővé tette, hogy a kapucinus atyák 1945-47-ben új templom építésébe kezdjenek. 1949-ben, két év ellenállás után az ateista párt bebörtönözte az atyákat és nevetéges összegért „megvette” a telket, építményeivel és jelentős anyagkészletével együtt a „szocializmus építésére”.

Jelenleg parasztházban helyhiánnyal küzdőve folynak az istentiszteletek, de most váratlan lehetőség nyílt új templom építésére. A város önkormányzata telket ajánlkozott, a terv elkészült, az előirányzat 17 millió Ft. A Németországban élő honfitársak közismert segítő-készségére appellálva Gyulay Endre megyéspüspök nevében is kér az egyházközség támogatást. Minden fillér tégla lesz az épülő Jézus Szíve templomhoz. Szíves adományukat a következő devizasámlára kérjük: „Pro Ecclesia-Templomépítő Alapítvány” (H-5600 Békéscsaba, Könyves utca 55), B 06 A1 66 számlára, az Orsz. Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Békéscsaba-igazgatóságának, Békéscsaba. Udvarhelyi Béla pápai prelátus

Fiatallal keres (angol nyelvű gépiró) munkát keres. Háztartási munka, itthoni elfoglaltság, minden lehetőség érdekel. Telefon: (089) 7 84 90 05 (München).

Hévízen panorámás telek, 846 m² eladó. Vízzel, villany, csatorna és gáz bevezethető. Ház, ill. nyaraló építésére is alkalmas. Erd. Telefon: 0041 71 35 50 24 (Svájc).

Kiskunfélegyháza közelében, az E 5-ös út melletti Pálmonostorán újszerű, összkomfortos ikerház, gazdasági épülettel és garázzsal, 800 m²-es bekerített gyümölcsösrel és konyhakerttel eladó. Érdeklődni lehet: Berecz Ilonánál, H-6112 Pálmonostora, Petőfi Sándor utca 117.

49 éves, 165 cm magas, vékony, fiatalos övezgyszony megismerkedne komoly, intelligens férfitel házasság céljából. „Igazi társ” jellegre. Franciaországban élő csinos, 50/164/64, barna, özv. komoly úr ismeretségét keresi. Jelige: „Együtt”.

Családra vágyó, vidám természetű, sportos, Németországban élő mérnök keresi élete párját 35 éves korig. Valaki mutasson már be Nekit! Jelige: „Karácsóny a Hargitán”.

Professzor, vitális hatvan, magas, németül tudó, hívó társkereső asszony telefonszámát kéri. „Berlin” jeligére a kiadóba.

MARTYRS OF THE FAITH, Suffering of Hungarian Catholics 1944-1989. Documents collected by Gyula Havasy. 200 oldal, 5 US \$, vagy 7 DM + portó.

A MAGYAR KATOLIKUSOK SZENVEDÉSEI 1944-1989. 460 oldal, 9 US \$, vagy 10 DM + portó. Az angol nyelvű kiadás a világ olvasói elé tárja az elmúlt 45 év magyar katolikusainak fájdalmas küzdelmeit: 14 magyar püspök sorsa, a hitleri borzalmakban, a Rákosi-Kádár rezsim börtöneiben, internálótáborokban 600 pap, apáca szenvedése 10 egyházi politikai perben, meggyilkolt 8 magyar püspök és 190 pap névsora, 2800 szerzetes és apáca internálása, 59 rend szerzeteseinek utcára dobása, a bázisközösségek fiataljainak diszkriminálása. — Mindkét könyv a szerző magánkiadása. Kapható: PÜSKY-CORVIN, 251 E. 82 Street, New York, NY 10028 USA. KUPA, Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60.

APRÓHIRDETESEK

Eladó 100 m² alapterületű ház (3 szoba, konyha, fürdőszoba, zárt veranda) 400 öl kert, melléképület. Jelige: „Budapesttől 20 km.”

Budán, a III ker.-ben, panorámás, ikerház-építésre alkalmas 1592 m² telek eladó. Telefon-információ a következő számokon kapható. Büro: (07 11) 8 87 18 45; privát: (070 34) 6 27 57.

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 093 33 20 34 (Svájc).

Honfitársak, kollégák, katolikus testvérek, segítség! Vészhelyzet! Ki fogadna be német orvosi laborjába vagy más orvosi tevékenységére, díjtalan gyakornokként egy 55 éves (labor szak-) orvos magyar („Aussiedler”) kollégát az „Anpassungs-Jahr” leöltése végett! Dr. Walther, 6947 Laudendach, Mittelstr. 14, Telefon: (062 01) 4 55 23.

FELVIDÉKI FIÚ! Az október 31-i müncheni magyar szüreti bálról, jelentkezését várjuk. Jelige: „Táncoljunk”.

Családszerető hölgy, idős házaspár vagy egyedülálló személy eltartását, gondozását vállalja német nyelvterületen, ottlakással. Jelige: „Bízalom”.

45 éves hölgy München és környékén munkát vállal családnál vagy irodában. Bármilyen megoldás érdekel. Jelige: „Szorgalmas”.

TÖKEERŐS partnert keresek magyarországi beruházáshoz. Hotel—Motel építése Kőszeg környékén. Ajánlatokat a következő címre: (Építkezési engedély van!) Balassy Gyula, ul. Pionirska 2, YU-24400 Senta.

Magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállalkozok. Érdeklődni lehet: Thomas Rupnik, G 7 25, 6400 Mannheim 1, Telefon: (06 21) 2 24 59.

Pesti lakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: (089) 91 42 44. (München.)

Hazatelepülők — vagy menekült hozzátartozók részére alkalmas vételi Budapesttől 60 km, E 5-ös gyorsúthoz 18 km-re nyugodt faluban 2 szobás családiház melléképületekkel, bekerített 800 m²-es telekkel eladó. Irányár: 20.000.— DM. Érdeklődni: ☎ (07 51) 5 11 52 20 óra után.

Budapestben 1 1/2 szobás lakás fűtve, berendezve 50.— DM-ért kiadó. ☎ (0761) 2 63 94.

„T E T E N Y” Ungarische Spezialitäten Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (089) 1 29 63 93

Badacsonyi szüretbarát	7.50
Badacsonyi kéknyelű	7.10
Csopaki rizling	6.80
Debrői hárslevelű	6.80
Boglári Chardonnay	7.50
Alföldi olaszrizling	6.20
Villányi burgundi	7.50
Soproni kékfrankos	6.80
Tihanyi kisburgundi	7.50
Cabernet Sauvignon	5.—
Alföldi kékfrankos rosé	6.20
Alföldi rosé	6.20
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 5 puttonos	19.50
Kecskeméti barackpálinka	29.—
Cseresznyepálinka	25.50
Vilmos körtepálinka	29.—
Császárkörte	21.50
Unikum	27.50
Szilvapálinka	22.50
Hungaria brut	12.—
Grand Couvee	13.—
Tarhonya, kockatészta nagy	3.80
Paprika káposztával	5.—
Paprika káposztával	11.—
Májjas-, véres hurka, disznósajt per kg	12.50
Tokaszalonna	15.—
Füstöltzalonna	10.—
Teperő	10.—
Friss kolbász	16.—
Házi kolbász	23.—
Desszert szaloncukor 1 kg	17.—

● Üveg árut nem szállítunk! ●

RATH MÁRTA, hitese fordító és tolmács, magyar-német és német-magyar fordításokat vállal.
Elfriedenstr. 41, 8000 München 82.
Telefon: (089) 4 39 53 83

APOLLO DEMENAGEMENTS
Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúlra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.
Összes nyugati és keleti államokba oda és vissza szállítunk!
Magyaroknak árkedvezmény!
APOLLO DEMENAGEMENT
4 bis, route des Jeunes
CH - 1211 Genève 26
Telefon: 022 / 3 43 22 46.
FAX 022 / 3 42 24 75
Magyarul is beszélünk!
Privát cím: Keresztes László
58, route Veyrier,
CH-1227 Carouge / Genève
☎ 022 / 3 42 98 36 este (7 óra után).
Magyarországi képviselőnk:
Éles Apollo kft
H-1121 Budapest XII. ker. Ringló u. 97
Telefon: 226 32 90

ANNEMARIE SCHWARZ hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar fordítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szöveget is). 4000 Düsseldorf 30, Duisburger Str. 26. Telefon: (0211) 4 98 12 88.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
N A G Y V Á L A S Z T É K B A N .
Olcsó áron raktárról. Kérje árlistánát!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 35 79 21
Virchovstr. 45 D-8500 Nürnberg 10.

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lourdes-i zarándokkönyv (dr. Szabó József összeállítás) 7.— DM
Lourdes — Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel) 25.— DM
Videokazetta — Lourdes (magyarul, 50 perces, VHS, PAL) 50.— DM
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros. Zsebkönyv. 4.— US \$ 6.— DM
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben. 10.— US \$ 15.— DM
Patrona Hungariae, színes zománcjelvény 3.— DM
Szállításnál + portóköltséget számítunk.
Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
ELETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66, D-8000 München 2

EMBER MINDHALALIG
Billédi Ilona könyve a Bánság szülőte, Temesvár nagy fia, dr. Fodor József prelátus életéről (1907—1990).
A szép kiállítású, részben színes képekkel dokumentált könyv ára 25.— DM.
Megrendelhető: KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60. ☎ 089 / 864 44 24.

RUPP LÁSZLÓ hitese törvényszéki fordító, vállalkozásokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestraße 32, 8000 München 2.

MAGYAR NYELVŰ VIDEÓK, ADÁMFI, Pf. 29, D-5100 Aachen, ☎ (0241) 17 33 55.

Magyarországra közvetítést vállal ingatlanok vételére, eladásra BOND - 3 Kft., H-9730 Kőszeg, Postafiók 77, Várkör 69. ☎ (94) 60 238, Telex: 037-376.

MAGYAR SZENTMISÉK BÉCSBEN
Bécsben minden vasár- és ünnepnap van magyar nyelvű szentmise, mindig 10.30 órakor, a Német Lovagrend, árpádházi Szent Erzsébetéről elnevezett templomban. Első kerület, Singerstr. 7 szám, (Deutsch-Ordenskirche).
A Bécsbe látogató magyarokat szívesen várjuk. A templom bejáratát ajtaja a kapun belül jobbra!
Hegyi György lelkész

MAGYAR SZENTMISÉK GRÁCSBAN
Grácsban a hónap első vasárnapja kivételével minden vasárnap és ünnepnap tartunk magyar nyelvű szentmisét, délelőtti 10 órakor a Szentháromság templomban, Schloßbergplatz (a Kastner Öhrház közelében), melyre a Grácsban és Stájerországban élő és ide látogató magyarokat szeretettel hívja és várja P. Nyers János lelkész

MEMMINGENBE, kellemes környezetbe, magányosan élő idős hölgy mellé keresünk ötven év körüli társat, aki a háztartást vezesse bejárónő segítségével. Lakás, ellátás biztosítva, fizetés meggyezés szerint. Vezetői jogosítvány szükséges. Fényképes választ kérünk „Bízalom” jeligére a kiadóba.

A HIRDETESEK SZÖVEGÉRT, STILUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstraße 66 - 8000 München 2
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Kedakción und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 - 8000 München 2
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, amely ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlra légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiroamt München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH-Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkel kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto:
Postgiroamt München,
Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—
Jellege portóval DM 6.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Ünleli hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 18.—
Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Egymásután háromsori hirdetés esetén 10 százalékos kedvezmény.
Egymásután hatszori hirdetés esetén 20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.

Hirdetéseket határideje minden hónap 15-é befizetve!

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél:
Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126,
Calgary, Alta T 2 J 7 A 7, Canada.

A címre küldött csekken feltüntetendő:
„É L E T Ü N K”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenként beváltásnál a 40.— DM-ből 8.— DM-ét levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ + 13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Levelezés, beszélgetés, csereidülés céljából örömmel mutatkoznék be magyarul beszélő hölgynek. Ötvenes, Németországban élő, tanult, ámde nem gazdag úr vagyok. Jelige: „Lázadó csodák”.

DIÓSZEGHY TIBOR, hitese tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar, valamint fordítói szolgálat hitelesítéssel minden más nyelvterületen. Németországban felvilágosítás hétköznapi problémák esetén. D-4040 Neuss 1, Daimlerstr. 249. ☎ (02131) 54 13 17.

AUSZTRÁLIA!

Ha magányos életébe már beleunt, van világvizonylatban nagyra becsült magyar nyelvű TÁRSKERESŐ szervezet, mely bizalommal segítséget tud nyújtani Önnek is. Információért levélben küldjön: 5 US\$, 10 DM 4 £, 50 SK, 10 SFr., 50 Ffr., vagy 80 ÖSch. Légitársi költségekre az alábbi címre: GLOBALCONTACT „EG 2092”, P.O.Box 325, SUNSHINE, VICTORIA 3020, AUSTRALIA. Kérjük a borítékra és a levélben címzését nyomtatott nagybetűkkel olvashatóan írni.

KARÁCSONYI KÖNYVAJÁNLATAINK!

A katolikusok hite (Korszerű összefoglalás)	DM 76.80
Az én kis imagyúteményem (Gyermekeknek)	20.80
BÉKÉS OSB — BOOR: Keresztények és a szabadság (Pax Romana Kongresszus Lillafüreden)	14.00
BIBLIA, Ó- ÉS ÚJSZÖVETSÉG	48.—
BOGYAY: Stephanus Rex	8.40
HETÉNYI: Beszélgetés a Mesterral	22.—
HOZSANNA, Ima- és énekeskönyv	12.80
INNEN ÉS TÚL, Versek az Isten-kereső emberről	15.60
LÜTHOLD—MINDER: Meggyógyultam Lourdes-ban	9.60
MOODY: Élet az élet után	11.80
NEUDECKER SJ: Az egy Isten sok arca	15.60
PERNOUD: Jeanne d'Arc	20.—
ROSA SJ: Vallások, szekták és a kereszténység	16.60
SZENT ÁGOSTON Regulája	25.60
WEISSMAHR SJ: Ontológia	19.60
WERFEL: A meg nem születettek csillaga	40.60

* Áldott karácsonyt és békés új esztendőt kívánunk a jó könyvek barátainak! *
A hazai és külföldi katolikus kiadványokat a leggyorsabban szállítja számlával a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60, ☎ 0049/89/8 64 44 24; üzenetregizitő és fax: 0049/89/8 64 35 73.
Örömmel küldjük meg új árjegyzékünket és várjuk megrendelését.